Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК XC. Ч. 16. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 27-го СІЧНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 27, 1983 No. 16. VOL. XC.

У Дітройті відбудуться Загальні збори Окружного Комітету УНС

Джерзі Сити, Н.Дж. — З Організаційного Відділу УНС інформують, що Річні загальні збори окружних комітетів, які повинні згідно з правильником округ відбуватися в першому кварталі року, вже починаються. Першою Округою, що відбуде свої наради, є дітройтська Округа. Річні збори цієї Округи відбудуться в суботу, 29-го січня ц.р., о год. 6-ій вечора в залі Українського Народного Дому в Дітройті при 4655 Мартин вулиці.

У програмі Зборів такі точки: відкриття, вибір Президії, прийняття протоколу з попередніх зборів, звіти з діяльности Окружного Комітету, дискусія над звітами, уділення абсолюторії Управі, вибір Окружної Управи та Контрольної Комісії, схвалення пляну праці на 1983 рік, доповіді представника Екзекутивного Комітету, різні справи і закриття зборів.

Головний Уряд УНС на Зборах буде заступати і виголосить промову головний предсідник УНСоюзу д-р Іван Флис. Президію Управи у теперішній каденції очолюють: Роман Татарський — голова, Григорій Корб'як — секретар, Ярослав Базюк — касир, і Василь Папіж — пресовий референт. Управа закликає всіх відділових урядовців і делеґатів 30-ої Конвенції обов'язково взяти участь у цих Зборах. Гості-члени УНСоюзу є також запрошені до участи в нарадах без права голосу.

Пластуни в Ню Йорку відзначили День Солідарности

Ню Йорк, Н. Й. — Щорічним звичаєм, що увійшов вже у пластову традицію, пластуни сходяться у час Різдвяних Свят, щоб запалити спільно Свят-вечірню свічечку, а при тому відзначити також День Солідарности з українськими політичними в'язнями совєтських тюрем і таборів. Члени Пластової Станиці в Ню Йорку разом зі своїми батьками зустрілися того року в неділю, 9-го січня, у Пластовому Домі.

Тим разом перед пластунами пишався поруч ялинки застелений білою вишиваною скатертю стіл із 12-ма накриттями, біля яких видніли портрети дванадцяти українських дисидентів, теперішніх в'язнів із Вячеславом Чорноволом на головному місці. В цей спосіб вони були символічно гостями у пластунів. Про День Солідарности і В. Чорновола говорила численно зібраним присутнім станична Пластової Станиці пл. сен. Ольга Кузьмович, а юначки із 2-го куреня ім. Лесі Українки прочитали заяву В. Чорновола про День Солідарности і заклик Крайової Платової Старшини його відзначити.

Відтак юнаки із 9-го куреня ім. Святослава Завойовника відчитували прізвища поодиноких дисидентів та висоту їхнього присуду, рівночасно завішуючи на ялинці кольорові баньки з тими прізвищами. При звуках коляди засвічено свічі біля кожного накриття при святочному столі як теж заясніли вони в руках усіх присутніх. Різдвяний вірш новачок, колядки і частування кутею, яку зладили члени гуртка Пластприяту, закінчили це свято, в якому вперше взяли участь крім пластунів з Ню Йорку їхні друзі з Пластової Станиці в Джерзі Сити.

Впродовж тижня юначки і юнаки Пластової Станиці в Ню Йорку писали картки з привітаннями до ув'язнених.

КОНЦЕРТ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, Н. Й. (М.Д.). — У суботу, 29-го січня ц.р., Концертовий Ансамбль Школи Кобзарського Мистецтва матиме тут в залі бібліотеки ім. Даннелла, 20 Захід 53 вулиця, між 5-ою і 6-ою авеню, о год. 2:30 по полудні самостійний концерт, присвячений Січневим Роковинам. Концерт спонзорує Мистецька рада стейту Ню Йорк. Управа Школи сподівається, що українська громадськість Ню Йорку і Метрополії візьме численну участь у цьому концерті.

Пласт влаштував День Солідарности В Торонто

Торонто, Онт. — Юнацтво місцевої Пластової Станиці зійшлося в середу, 12-го січня, в залі школи св. Миколая щоб поділитися з друзями й батьками своїми думками про життя і творчість українських дисидентів і задемонструвати свою солідарність з ними.

Вечір підготовило шість гуртків які переходять програму третьої пластової проби, а саме: „Рисі", „Червоні мальви", „Тигри", „Ліщина", „Орли" і „Досвітні огні". Кожний гурток вибрав одного українського дисидента і одного письменника. Юнаки і юначки познайомили присутніх з долею і досягненнями Миколи Руденка, Василя Стуса, Вячеслава Чорновола, Валентина Мороза, Лева Лук'яненка, Василя Симоненка, Юрія Шухевича, Ірини Стасів-Калинець і родини Січків.

Розповіді і читання уривків із творів були злучені описом розвитку українського руху опору, що його читали старші пластуни Таня Дичок і Андрій Щука. Технічною сторінкою займався старшопластунський гурток „Лісові чорти".

Програму вечора доповнив фільм продукції Міжнародної Амнестії про в'язнів сумління, в якому детально представлено справу довголітнього українського політв'язня Данила Шумука, як також справу арґентинського в'язня Густаво Вестеркампа, і розповідається про те, як їм можна допомогти.

Юнаки з гуртка „Тигр", в додатку до свого виступу, підготовили виставку літератури українського правозахисного руху і експонат про трагедію родини Січків.

Тому що день 12-го січня також відзначається голодівкою, юнацтво й інші присутні із заощаджених на харчах грошей склали датки на поміч переслідування в Україні.

СУЖА І ЛМКЛЮБ ВЛАШТОВУЮТЬ „ЖИВУ ГАЗЕТУ"

Ню Йорк, Н.Й. — Із Літературно - Мистецького Клюбу повідомляють, що Спілка Українських Журналістів Америки (СУЖА) і Клюб у п'ятницю, 28-го січня ц.р., в год. 7-ій вечора тут у приміщенні Клюбу, при 136 Друга авеню, влаштовують „Живу Газету", участь у якій візьмуть: Ольга Соневицька, Володимир Барагура, Михайло Кучер, Василь Калинович і Степан Крижанівський. Програму вестиме Ольга Кузьмович голова СУЖА.

60,000 УЧНІВ ШКІЛ Ню Йорку можуть із першим лютим втратити право на безплатну їзду автобусами і підземками якщо шкільна рада схвалить обмеження видатків. Це буде торкатися учнів так публічних, як і приватних шкіл.

Міська Рада Чикаґо встановила „Українське Село"

Чикаґо, Ілл. (О. Пошиваник). — Тут у вівторок, 18-го січня ц.р., Міська рада одноголосно затвердила назву української околиці, як „Українське Село" (Юкрейнієн Виллeдж).

Член ради Едвард Вердоляк, в імені мейора Чикаґо Джейн Бирн, представив резолюцію іменування „Українського Села" між вулицями Дивижен і Супіріор та Деймен і Кемпбелл. Ці межі будуть дещо поширені. Резолюцію прихильними словами підтримали радні Гаґопіян, Стовн, Пуцінські, Марсин та Натарус.

Сесію Міської ради відкрили молитвою українські владики, Архиєпископ Константин і Єпископ Іннокентій. З українською делеґацією був голова відділу УККА д-р Мирослав Харкевич, який на сесії ради висловив подяку мейорові міста та присутнім радним за резолюцію та їхню прихильність до української громади. Пастор Олекса Гарбузюк був захоплений цією справою та жалів, що не міг бути присутнім на цій урочистій та історичній події для української громади в Чикаґо.

В резолюції згадується, що українці від 1890 року дали важливий вклад у розвиток міста, в збагаченні культури та розбудові церков, фінансових інституцій торговельної промисловости. У схваленій резолюції передбачено фонди на декоративні написи „Юкрейнієн Виллeдж".

Як уже інформовано, при створенні українського комітету для перевибору Джейн Бирн, радний Е. Вердоляк, голова Демократичної партії на Чикаґо й околиці, між іншим, пообіцяв був подати резолюцію назви „Українського Села". Місяць пізніше, міська рада одноголосно затвердила цю резолюцію.

У цій справі багато людей дали свій більший чи менший вклад, а головними промоторами були Олег Сацюк, Євген Андрус, Павло Надзікевич, Борис Антонович та Зенон Форович.

Н. Світлична описала терор в Україні

Вашінґтон. — В місцевій газеті „Вашінґтон Інквайєр" помістили інтерв'ю її кореспондента з членом Української Гельсінкської Групи Надією Світличною.

Інтерв'ю переводив Джерітт Дж. ван Дорстен і він просив Надію Світличну описати життєві обставини у таборах ув'язнених, як також вияснити, як проходить в Україні боротьба за людські права. Н. Світлична з притиском зазначила, що єдиною групою для оборони людських прав в Україні була Українська Гельсінська Група, усі члени якої тепер вже ув'язнені. Порівнюючи з такими оборонцями людських прав в Росії, українці дістають куди вищу кару, як також часто засуджують їх за неправдиві злочини кримінальної натури, яких вони не виконали.

У статті говориться, що Н.Світлична уважає, що в Україні КҐБ з успіхом всеціло знищило Українську Гельсінкську Групу і це було для совєтських властей спробою, як можна знову вживати успішно терор. В останніх п'яти роках КҐБ вжило на Україні спосіб відомий за панування Сталіна, де людей засуджують на дальші кари ще в часі, як вони відбувають попередні. В останньому році в цей спосіб засуджено знову сім членів УГГ.

Квестіонують допомогу Сальвадорові

Вашінґтон. — Республіканський конґресмен Роберт Торрічеллі заявив у понеділок, 24-го січня, що він внесе поправку до законопроєкту, яка повинна затримати допомогу Ель Сальвадорові та пожвавити процес, який президент Роналд Реґен назвав умовами що задовольняють вимогу для подання допомоги цій країні.

На пресовій конференції, скликаній 15-членною делеґацією конґресменів, вчених, артистів і промисловців, які повернуися в суботу з цієї центральноамериканської країни, Торрічеллі приєднався до демократа Едварда Фіґена, який як і Торрічеллі є нововибраним членом Конґресу і членом комісії закордонних справ, і також заявив, що він приєднається до співавторства відповідної пропозиції.

Триденна поїздка делеґації до Ель Сальвадору для перевірки чи уряд цієї країни „робить проґрес" у справі покращання прав людини і тим самим відповідає вимогам, які є передумовою отримання американської допомоги закінчилося з від'ємним результатом.

Делеґація, яка включала Мері Трейверс, співачку популярних пісень, актора Майка Фаррела та інших відомих осіб, підписала заяву, що вимагає від Конґресу прийняти відповідний закон, який відхилив би схвалення Президентом постанови дати допомогу Ель Сальвадорові.

Торрічеллі та Фіґен заявили, що закон про надання допомоги Ель Сальвадорові повинен включити специяльне застереження, чи ця країна виконує свої обов'язки щодо прав людини. Згідно з теперішньою процедурою Президент двічі на рік повинен визначити, чи уряд Ель Сальвадору відповідає вимогам отримання допомоги.

Обидва конґресмени заявили, що вони поставлять умовою продовження допомоги встановлення зв'язку між тимчасовим президентом Альваро Маґана і опозиційним демократичним фронтом та Національним визвольним фронтом ім. Фарібундо Марті.

Заява, підготовлена 15-ма членами делеґації, закликає ЗСА замінити військову допомогу гуманітарною допомогою від приватних міжнародних і релігійних груп. Вона закликає також ЗСА приєднатися до інших латиноамериканських та европейських країн, які закликають до діялогу між урядом, революціонерами, робітничими організаціями, Католицькою Церквою та іншими частинами сальвадорськокго суспільства.

Президент заохочує індіянів до самоуправи

Вашінґтон. — Президент Роналд Реґен заявив у понеділок, 24-го січня ц.р., що він заохочує індіянські племена до самоуправи, щоб тим самим зробити їхні території більше вистачальними економічно.

Ця заява Реґена прийшла в тиждень після того, як секратар внутрішніх справ Джеймс Г. Ватт розгнівив індіянських провідників своїм твердженням, що державні резервати це взір помилки „соціялістичної сис-

(Продовження на ст. 6)

ПОПУЛЯРНІСТЬ РЕҐЕНА МАЛІЄ

Ню Йорк, Н.Й. — На підставі останніх опитувань що їх переведено в Ню Йорку і Вашінґтоні виявляється, що популярність президента Роналда Реґена помітно зменшилася.

В Ню Йорку опитування перевели „Ню Йорк Таймс" і телевізійна сітка Сі-Бі-Ес телефонічним способом в часі між 16 і 19-им січня. Питання поставлено 1,597 громадянам з цілого терену ЗСА, включно з Аляскою і Гаваями.

Головні причини незадоволення правлінням Р. Реґена в цих двох роках — це зріст безробіття і фінансова господарка Уряду. Коли в 1981 році при подібному опитуванні 78 відсотків опитуваних уважали, що Реґен є сильним президентом, тепер цю думку поділяють лише 53 відсотки опитуваних. У 1981 році 69 відсотки опитуваних думали оптимістично про майбутнє, тепер лише 52 відсотки. Тільки 35 відсотків запитаних громадян думає, що Президент опановує ситуацією, яка тепер існує. В загальному опитувані не обвинувачують Президента в тому, що його правління є причиною безробіття, але зате закидають йому, що він не зумів досі розв'язати цю проблему.

Все ж більшість опитуваних таки вірить, що економіка країни в майбутньому поправиться, а з тим і справа безробіття.

Цікаве, однак, що коли запитувано громадян чи вони думають, що ціла країна є на правильному шляху лише 34 відсотки уважають шлях за правильний, а 59 відсотків думає навпаки.

Подібне опитування з подібним вислідом перевела також газета „Вашінґтон Пост".

Речники Президента стараються ці опитування не брати надто поважно і мають надію, що наступні два роки правління Реґена будуть кращі.

Папа підписав новий кодекс

Ватикан. — Ватиканські джерела повідомили, що Папа Іван Павло II підписав новий церковний кодекс, який усучаснює застарілі правила, вперше за останні 65 років.

Новий кодекс залишає в силі покарання автоматичною екскомунікацією за отримання або виконання аборту, але скасовує заборону кремації та вступ в масонські організації. Деякі з 200 юристів і теологів, які брали участь у перегляді кодексу кажуть, що новий кодекс збільшує ролю вірних, включаючи жінок, і децентралізує владу Церкви.

Згідно з новим правовим кодексом, аборт є одним із шести злочинів-гріхів, які караються автоматичною екскомунікацією. Таких злочинів було 37 у старому кодексі, виданому в 1917 році.

Єпископ Венесуелі Хозе Розаліо Кастільйо Ляра, заступник президента ватиканської комісії, яка переглядала кодекс на протязі останніх 23-ох років, заявив, що ніколи не було жадного питання щодо зміни кодексу відносно правил про реґулювання абортів тому, що „Церква приділяє велике значення життю".

П'ять інших злочинів-гріхів, які потягають за собою автоматичну екскомунікацію згідно з новим кодексом є:

Порушення тайни сповіді: коли священик відкриє те, що йому сказали на сповіді;

Прощення гріхів співучасникові злочину-гріха: коли священик грішить з іншою особою, а потім прощає гріх цій іншій особі;

Знеславлення приділення Святих тайн, які католики вважають за тіло Христа;

Єпископ, який висвячує іншого єпископа без схвалення Ватикану;

Напад на особу Папи.

Щодо скасування заборони вступу до масонських організацій, то Кастільйо Ляра пояснив, що, хоч історично масонство було сильно антикатолицьким, сьогодні, особливо в ЗСА, воно більше не вважається антикатолицьким.

Інша заборона, яка буде формально скасована в новому кодексі — це заборона кремації.

В Америці

У КОЛЮМБІЙСЬКОМУ університеті розпочав виклади дорадник президента Картера для справ національної безпеки Збіґнєв Бжезінскі. Він буде викладати курс про політику національної безпеки в ЗСА, призначений для звичайних студентів. На перший виклад з'явилося понад 400 студентів, а звичайно найбільша кількість є біля сотні. Бжезінскі заявив, що він буде говорити те, що він думає і чому він так думає.

ЦІНИ НА ПИВО МОЖУТЬ в найближчому часі піднестися на 20 відсотків з приводу того, що броварні прийняли тепер право, яким гуртовий продаж не може підлягати компетиції.

В НЮ ЙОРКУ ПРИМІЩЕНО тепер в готелях і мешканевих домах 1,500 бездомних родин, на 20 відсотків більше як минулого року в тому самому часі.

ШАХРАЙСТВА З ПОДАТКАМИ на бензину гуртових продавців будуть коштувати стейт Ню Йорк, місто Ню Йорк та його околиці біля 100 мільйонів долярів в наступному році. Виною тут є спосіб збирання цього податку.

В НЮ ЙОРКУ ПРОПОНУЮТЬ робити знімки з авт, що паркують нелеґально в середмісті і тим перешкоджають у чищенні вулиць. На знімках буде число плитки дозволу і в цей спосіб можна буде встановити власників тих авт.

РАХУНКИ НА МЕДИЧНУ опіку зросли в останньому році на 11 відсотків, три рази більше як усі інші ціни.

РАССЕЛ БЛИС, ФАРМЕР з Міссурі який став мільйонером перпродуючи вжиту нафту, стоїть тепер перед судом за те, що вживав для робіт на дорогах нафту, в якій був трійливий і шкідливий для здоров'я складник „діоксин". Блис ледве вміє читати, але завдяки своїм грошам він діставав запрошення до найвищих політичних кіл.

КОМІСІЯ КАТОЛИЦЬКИХ епикопів, що була вибрана для справи пастирського листа проти атомової зброї, тепер працює над остаточним його оформленням. Добре поінформовані особи твердять, що це оформлення нічим не відбігає від першої редакції.

ЛУЇЗІЯНА, ОДИН 13 найбагатших стейтів в ЗСА ще перед двома роками, сьогодні стоїть перед величезним дефіцитом. Стейт втратив мільйони долярів через слабе оподаткування на газ і нафту, через велике число безробітних і низькі податки.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАКЛИКАЄ ДО СПІВПРАЦІ І ОЩАДНОСТИ

Президент Роналд Реґен

Вашінґтон. — В середу, 25-го січня ц.р. президент Роналд Реґен виголосив в Капітолю промову про Стан Юнії.

Втримуючи промову у спокійному і повздержаному тоні, Президент в першу чергу порушив економічні справи, які лежать усім найбільше на серці. Тут він підкреслив з притиском конечність ощадности у видатках, за вийнятком видатків на озброєння, які на його думку, є конечні.

Звертаючи увагу слухачів що федеральний недобір може осягнути в найближчих роках 300 більйонів президент Р. Реґен ствердив, що такий стан становить наявну небезпеку для країни. Тому обопільна співпраця обидвох партій є конечна. Як приклад конечности такої співпраці Президент поставив найновіший її доказ у договоренні у так складній та важливій справі як програма соціяльного забезпечення. Наведення того успіху співпраці викликало на залі сильні оплески та повстання з місць усіх членів законодавчих тіл Кабінету і Верховного суду.

У своїх плянах поправлення економічного стану ЗСА Президент виявив певну зміну поглядів і заповів, що коли недобір буде далі існувати у такій висоті як досі, тоді треба буде піднести податки у 1986-88 роках до 50 більйонів річно. Реґен уважає, що коли поправа економічного стану буде тепер короткотривала, а безробіття далі високе, треба таки піднести висоту податків, щоб не залишати таких державних боргів майбутнім поколінням.

Здаючи собі справу з того як важлива є справа економіки ЗСА для кожного американського громадянина, а не лише для політиків, Президент посвятив львину частину своєї промови тій справі, а лише на маргінесі — (у п'ятьох реченнях) — згадав міжнародну ситуацію. Тут з найбільшою увагою прийнято його думки на тему зміни влади у СССР і наслідків того на взаємини із ЗСА. Він уважає, що є можливості зміни тих взаємин на краще, але щоб таке сталося Совєтський Союз і його новий провідник мусять показати щире бажання тієї співпраці не лише на словах, але й на ділах. Реґен не натякнув навіть на будь-який поступ у переговорах в справі нуклеарного зброєння, що відбуваються в Женеві.

Промова Р. Реґена, яка тривала 43 хвилини, була виголошена спокійно і без драматичних моментів, як також спокійною була реакція на неї, хоча члени законодавчих тіл і представники дипломатичного корпусу 27 разів його оплескували.

Після промови політичні коментатори і представники Демократичної партії аналізували слова і думки Президента, підкреслюючи що все вказує на бажання республіканців співпраці, а передусім на те, що Уряд таки мусить розв'язати деякі проблеми.

У світі

ЯПОНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Ясуґіро Накасоне у хвилюючій промові в понеділок, 24-го січня, перед парляментом закликав до рішучих змін у політичній та суспільній структурах Японії, але в рамках конституції, без внесення будь-яких змін в основний закон країни. „Післявоєнне процвітання Японії відбувалося за пануванням сучасної конситуції, — сказав прем'єр-міністер, — але бурхливі моря, які заливають світ, також безперестанно б'ють по Японії, як ми бачимо це з прикладу напруження в торгівлі. У відповідь на наш тривожний час ми повинні наново переглянути нашу основну структуру і установи із свіжим розумом, не зважаючи на ніякі табу", — заявив наприкінці Накасоне.

ВІСІМ АКТИВІСТІВ забороненої польської профспілки „Солідарність", які керували підпільною радіостанцією і були заарештовані минулого квітня, стали перед військовим судом у понеділок, 24-го січня, обвинувачені в розповсюдженні відомостей, які можуть „викликати неспокій і бунти". Судові власті заявили, що Збіґнєв Ромашевскі та його дружина Ірена, двоє добревідомих профспілкових активістів, будуть головними обвинуваченими за створення і керування радіостанцією.

МАЙКЕЛ ФЕЙҐАН, безробітний, який минулого року в липні зайшов до спальні королеви Британії Єлисавети в Бакінґемському палаці був звільнений минулої п'ятниці із спеціяльно хороненої лікарні в Ліверпулі відповідно до рішення спеціяльного офіційного суду для психічно хворих.

ЯК ПОВІДОМИВ Жорж Марше, лідер французької комуністичної партії, він отримав листа-відповідь від Юрія Андропова на запити, які ставив йому Марше відносно можливостей звільнення з ув'язнення Анатолія Щаранського, совєтського дисидента, який останнім часом проводив довготривале голодування в знак протесту проти його незаконного ув'язнення. З цитати листа виходить, що Щаранський закінчив голодування, а стан його здоров'я є задовільний.

ІТАЛІЙСЬКИЙ СУД ПРИСЯЖНИХ засудив у понеділок, 24-го січня, 32-ох членів „Червоних бриґад" на довічне ув'язнення за викрадення і вбивство колишнього прем'єр-міністра Італі Альдо Моро та інші злочини. Інші 63 підсудні дістали вироки від 4-ох місяців до 30-ти років ув'язнення. Серед засуджених на довічне ув'язнення є 23 безпосередніх учасників та виконавців викрадення і вбивства Моро.

НАД ПРОСТОРАМИ Індійського океану патрулюють американські літаки і кораблі, намагаючись виявити можливе збільшення радіоактивности після того, як совєтський супутник з радіоактивними матеріялами на борті впав у води океану.

ВИСОКИЙ СУД У ЛОНДОНІ відкинув у понеділок 24-го січня закиди газети „Сан" проти прем'єр-міністра Мальти Дома Мінтоффа в тому, що він мав намір знищити і зрівняти з землею могили загиблих у Другій світовій війні британських вояків на трьох кладовищах на Мальті. Мінтофф прийняв неназвану суму грошей у формі відшкодування від газети, власники якої визнали обвинувачення безпідставними і вибачилися перед прем'єром Мальти.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ґромико виїхав з Бонну з „порожніми руками"

Міністер закордонних справ Совєтського Союзу Андрей Ґромико відлетів з Бонну до Москви 18-го січня ц. р., після трьох днів переговорів із членами німецького уряду, які хоча відбувалися у „приязній" атмосфері, але не дали жадного висліду про домовлення у справі обмеження атомової зброї в Европі.

Ґромико настоював, що коли говорити про будь-яке порозуміння в справі редукції атомового арсеналу СССР, який має мати біля 600 атомових ракет середнього засягу, то перш усього, конечно треба взяти під увагу 150 французьких і британських ракет, сьогодні націлених на Совєтський Союз.

Канцлер Гельмут Коль і його міністер закордонних справ Ганс-Дітріх Ґеншер ясно заявили, що вони далі настоюють на розмонтуванні всіх совєтських „євростратегічних ракет" — в заміну за відтягнення пляну НАТО розмістити в Західній Европі 572 американські атомові ракети в цьому році.

Німецькі урядові чинники заявили, що вони не є посередниками між СССР і Америкою в справі переговорів про атомову зброю. Але погляди Західньої Німеччини — надзвичайно важливі з огляду на її кордони з країнами Варшавського Пакту і на готовість німецького уряду прийняти американські ракети типу Першінґа.

Пол Ніці, офіційний делеґат Америки, який веде переговори з представниками Совєтського уряду СССР у Женеві, прибуде до Бонну з початком другого тижня, щоб переговорювати з німецькими чинниками, заки він знову повернеться до Женеви — в справі переговорів з представниками влади Совєтського Союзу, які розпічнуться 27-го січня ц. р.

Водночас, Фрідріх Рут, спеціяліст уряду в Бонні в справі роззброєння, ще перед своїм відлетом до Москви, де відбуватимуться дальші дискусії з Ґромиком і його дорадниками, приїде до Вашінґтону для дальших переговорів із американськими спеціялістами в роззброєневій ділянці. Хоч уряд у Бонні не має надії на будь-які концесії Москви, але на домагання соціял-демократичної опозиції і її провідника Ганса-Йохен Фоґеля, який кандидуватиме у виборах в березні ц. р. на канцлера, Бонн рішений далі шукати порозуміння з Москвою. Фоґель і його дорадник Еґон Бар, які недавно перебували в Москві, привезли до Бонну деякі запевнення щодо концесій Москви в справі роззброєння.

Як дивно, в розмовах з Ґромиком, який досить провокативно і пропаґандивно твердив у Бонні, що не СССР, але НАТО має атомову перевагу в Европі, не було ніякого підтвердження на ці обіцянки.

Між іншими, боннський уряд відкинув пропозиції Андропова в справі атомового роззброєння, як і відкинув ці ж пропозиції також французький уряд соціяліста Франсуа Міттерана. В часі відвідин Ґромика в Бонні, Жак Гунтцінґер, видатний речник французької соціялістичної партії, заявив, що навіть 50 совєтських ракет типу СС-20, — з прицілом на Західню Европу, представляють перманентну загрозу для Европи. Нав'язуючи на зовсім незавуальовані натяки Ґромика щодо розміщення нових американських ракет в Европі, Гунтцінґер сказав: „Як европеєць, я вражений нахабством і погрозами Ґромика, і якщо він може уживати того роду вислови, тим більше можемо й ми".

У Москві орган компартії „Правда" повів важку атаку проти Уряду ЗСА, обвинувативши Америку в цьому, що „праві кола" в цій країні, які „тероризують" Европу своїми нуклеарними ракетами, відкинули політику детанту. Нова політика президента Реґена — в оцінці газети „Правда" загрожує „Західній і Східній Европі".

Так, на ділі, виглядають „компромісові уступки" Москви.

Дописи з життя громад, установ, організацій чи осіб мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками й писати розбірливо. Дописи слід надсилати до десяти днів після відбуття даної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи й правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища, не скорочуючи їх. У випадку англійських імен чи назв треба дати в дужках і їх.

Ольга Кузьмович

А ЩО МИ ЗАЛИШИМО ДЛЯ СВЯТКУВАННЯ?

За нами Свято Соборности і Державности.

Вкінці відбулося національне свято, справді всенародне, признане всіма, яке не викликає критики, сумнівів, а перш усього не викликає дискусій, хто був його подвижником та чи гідне воно святкування.

За нами роковини 22-го січня 1918 і 1919 року; оспівані, описані. Короткий, ясний метеор на тлі темного неба сучасної історії України.

І знову, як кожного року, звучали знаменні слова IV-го Універсалу: „Народе України! Твоєю силою, волею і словом стала на землі українській Вільна Українська Народня Республіка"...

Як добре, що є у нас ці дати — символи. Як добре, що можемо кожного року до них повертатися і вказувати на них молодшим поколінням. Ми мали свою вільну, незалежну, визнану чужими українську державу, хоча і не так довго, як бажалося б. Ми мали своє „4-те Липня", свій День Незалежности!

Але від того часу проминуло вже шістдесятп'ять років і кожний рік віддалює нас від того радісного періоду нашої історії. З кожним роком щораз менше поміж нами учасників і очевидців тих великих днів. З їхнім відходом затираються живі спомини, але залишаються неспірні факти.

Хай воно так і буде. Ці факти дають нам надію, що вони можуть повторитися. Ця ж надія особливо важлива під сьогоднішню пору, коли довгі роки нашого перебування поза рідною землею щораз сильніше витискають свій знак на наших думках і поривах. Зокрема останні роки немов подвійною силою затяжіли над нами своїми невідрадними подіями, відсуваючи нас від настроїв і переживань Січневих роковин. До того тут і там висувається інші знаменні дати на передове місце і, захоплені їхнім відзначенням, збуваємо оце найголовніше — Свято Державности і Соборности, тією вбивчою рутиною, що панує в усьому способі життя нашої спільноти.

Але добре і те. Добре, що не залишаємо цієї „рутини", і так чи інакше всі святкуємо роковини 22-го січня. Як глибоко ми повинні бути вдячні тим усім, що дали нам можливість відзначити таку дату нашої історії. Усім тим, що творили Українську Державу, та усім тим, що за неї у тих пропам'ятних роках віддали своє життя. Це покоління наших дідів чи батьків залишило нам найбільшу цінність, якою можемо дорожити, і тим вони сповнили гідно свій національний обов'язок.

Не кожному поколінню таке судилося і не судилося воно нам.

А все ж, коли думаємо тепер про це наше світле минуле, насувається мимоволі питання: а що іншого корисного зробили ми? Таж вже вкоротці буде сорок років, як ми залишили рідну землю. Сорок років — це добрий проміжок часу, яким рахуємо не одне, а два покоління.

Як ми за цей час сповнили свій національний обов'язок? Що доброго чи славного залишимо по собі, щоб могли тим гордитися діти і внуки? Які цінності ми залишаємо, відходячи з того життя?

Очевидно ми передамо їм січневі і листопадові роковини, передамо легенду збройних поривів проти ворога у Другій світовій війні — одним словом все те, що здобули наші попередники.

Правда, доля якось не дала нам нагоди так по-геройськи виявити нашу любов до України, і це не наша провина. Зате, однак, ця ж доля дала нам свободу життя і силу у різні способи виявити себе, як одна українська спільнота.

Чи лишиться після нас принаймні одна славна подія, один факт нашого громадського життя, який згадуватимуть з вдячністю наші нащадки?

І. К-ий

Їй було б вісімдесят років

(Напередодні вшанування пам'яті Оксани Лятуринської)

Лятуринській тепер було б вісімдесят років і вона б втішно довідалась, що Організація Українок Канади у Торонто підготовила до друку, за редакцією Богдана Гошовського, великий збірник її творчої спадщини, що Оксана Соловей та її співпрацівниці вишукують порозкидані по журналах і приватних збірниках її писання. Лятуринська зраділа б, що її давні знайомі записують про зустрічі з нею та що 82-ий Відділ Союзу Українок у Ню Йорку влаштовує присвячену їй імпрезу, сполучену з виставкою її образотворчих праць. Вона відчула б, що вона не осамітнена, що не у такій, — як їй видавалося, — самотині, як це було під час її життя.

Ще молодою залишила на Волині родинний хутір і чужу їй людину — чоловіка. Відчувала відчуження і потім, менше у Чехії, глибше в Америці, особливо, коли втрата слуху створила бар'єр між нею і тими, що могли б бути їй близькі. Не тільки її доля, — подібно самотні відійшли у засвіти Стефанович, Осьмачка, десятки діячів мистецтва і культури.

Бар'єри вплинули на зниження творчости, тож — ще у колі близьких — празько-европейська доба залишилася її верховіттям. Але навіть і тоді їй прагнулося закричати

про самоту і про тривогу,
про дні, яких я не лічу,
про дивовижну німоту
без слів та звуків,
про нечулу
німу, глуху, пусту,
пусту...

Друга світова війна забрала від неї і тих кількох найближчих. Їхні імена згадує у своїх творах, їхнього повернення вичікувала:

Якби хоч з далеку узріть
Якби вітри відтіль подули
Якби зійшла щаслива
мить!...
Пішли, пішли і...
не вернулись.

Вони не вернулись і самотина, посилившись, дала їй відчути і поділити тугу посиротілих жінок. Виявилося, що це зовсім недавно „виплакалась Ярославна", що, за життя ще молодої Лятуринської, понад половецьким низом страшно йшла Обида, голосила Карна і тужила Жля. Лятуринська пізнала, як „беззвучно плачучи, в покорі схилились сестри і вдовиці, і матері, і наречені", тож вірші про них стають дійсно поезією, що її розкрити надійшов спізнено час, тринадцять років після її упокоєння.

У її писаннях і у розповідях про неї пізнається особливу людину, оригінального мистця, незалежну журналістку, яка пройшла між своїми дивно чужа, дещо колюча, трохи надто вимоглива.

Осамітнена, вглядалась з своєї віддалі у такі духові прірви співгромадян, що їй не можна було не стати, у її найвизначнішому творі бичем, ударом, набоєм, — здійснити те, що належалося Маланюкові за його „Молитву": „Вчини мене бичем Твоїм, щоб басаманувати душі, щоб захитать і знову зрушить смертельний чар дичавини".

Їй, втікачці з Волині, дійсність не давала підстав просвітлити буття і творчість. У свіже-недавньому було надто багато помилок і поразок, далі у минуле — хаос Гайдамаччини, ще далі — чвари і зради Гетьманщини, але вже потішальні були походи і державність княжої доби. Ще далі — праісторія, потягальна, видеалізована, де, про тодішні лиха, знання не було. Натомість була сила, мужність, перемоги.

Поштовхом стали шукання потішальних тем в колі поетів-емігрантів у Чехії. Найвиразніше це виявилось у творчості Ольжича, археолога за фахом. Там далеко — у прадавності — буяло справжнє життя, було „Коротке слово, дике і туге, звіринні крижі, троєкутні груди", був блискучий меч, гостра, наче лезо, сліпуча думка. Очі були „тужно-ебенові", а руки „юні і тугі", тож „чи не ласка на чолі у мене, чи не щастям іскриться око?"

Лятуринська також почала добачати „зуб, ратище, копито, пазур", як „муж ішов на силу вражу", бачила в отруті калену стрілу, келех, де хміль нуртує соком, руку тверду, гранчасту, ніж гострий та широкий. Героєві Ольжича „цілу ніч верзлися сни недобрі", а Лятуринській „знову цілу ніч верзлося..."

Але минали роки, недобрим сном виявилася Друга світова війна, і Лятуринська, у нових пошуках, — особливо після того, як побувала у таборі втікачів, між тими, що „живуть без сліз і чести", — звертається до протилежного у ясному світі квітів. Вірші про рослини, з ласкаво-здрібнілою, як до немовляти, мовою, призначалися дітям; у дійсності ж це була втеча у позадійсність, що себе не виправдала у творчості, але що напевно правила за ліки для авторки.

Подібно поверталася вона у творчості до Волині, але це не була Волинь Стефановича, де „ніколи більш не литимуться ріки, вози на вік загрузли у багні", не тверда до суворости Волинь Самчука, чи заспана провінція Васьківського, якого Вишневець (містечко, біля якого проминули дитячі роки Лятуринської) зображений темністю похилих жидівських халуп, зігнутими постатями, водоносом та розхитаним

(Закінчення на стар. 6)

Роман С. Голіят

КРОВОЖАДНА ІСТОРІЯ КҐБ

„KGB: Inside the World's Largest Intelligence Network", by Brian Freemantle, 192 pages, illustrated, hard cover, $ 14.95. New York, 1982.

III.

Менжинський помер а на його місце прийшов Генріх Ягода — по професії фармацевт і досвідчений в організуванні терору й адміністрації винищування селян. За його адміністрації російська таємна служба широко розбудувала дослідні ляботаторії над методами винищування людей. Ягода залюбки робив експерименти над в'язнями в камерах Люб'янки. Виходячи зі свого бюра, він брав зі собою отруйну речовину для легенів. Коли Сталін усунув його, то на судовій розправі він признався, що він легеневою отрутою умертвив письменника Максима Ґорького й свого попередника Вячеслава Менжинського. В 1936 році на показовому суді Ягоду обвинувачено як убивцю і чужинецького агента, й його розстріляли в камері в Люб'янці, а на його місце став Ніколай Єжов — непоказний маленький чоловік, заввишки не цілих п'ять стіп, відомий, як „кривавий карлик". У 1937 році він зліквідував 3,000 своїх власних співробітників енкаведистів. Терор у СССР у той час дійшов до свого вершка, так, що цей період винищування людей загально називають єжовщиною. Сталін добре знав, що Єжов знає найбільше про ґеноцид заподіяний в країні, тому Єжова без суду завели в грудні 1938 року до одної з камер Люб'янки й розстріляли. На його місце став Лаврентій Павлович Берія, який очолював НКВД, опісля НКҐБ-МВД-МҐБ (Народный Коммиссарьят Государственной Безопасности — Министерство Внутренних Дел). Берія розпоряжав необмеженою владою: він командував політичною поліцією, діями закордонної розвідки, під його командою була міліція і 300,000 війська; під його зарядом були концентраційні табори, а це значить, що він відповідав за значну частину російської імперії. По смерти Сталіна в 1953 році Берію завели до Люб'янки й там його розстріляли, як це сталося з його попередниками.

У березні 1954 року змінено знову назву організації державної безпеки з КҐБ на КҐБ (Комитет Государственной Безопасности), яку від 1954-58 очолював Сєров, у 1958-61 роках Шелєпін, від 1967-82 Андропов, а від 1982 року очолює Віталій Федорчук. У цій книжці читаємо, що 64-річний Федорчук від 1970 року є професійним тайним поліцистом. Він очолював КҐБ у своїй рідній Україні, одній із совєтських республік, яка відома зі свого національного ферменту. Федорчук брутально розправлявся з дисидентами. Це не було спрямовано лише проти націоналістів. Туристів переслідувано тут більше ніж деінде, і Федорчук був безпощадний у своєму рішенні знищити ріст релігії, забороняючи, так Баптистську, як і Уніятську Церкви. (Стор. 32).

Автор цієї праці стверджує, що в 1934-1938 роках сталінська таємна директорія винищила 10 мільйонів людей, між ними провідну верству революційної інтелігенції, — чи не іронія — військовиків й провідників тайної поліції. Ті люди жили в Москві й їх розстрілювали в Люб'янці. Вбивства ще довго не припинювано після 1938 року. (стор.36.)

ҐРУ (Главное Разведивательное Управление) — це осібний департамент розвідчого директора совєтського генерального штабу. ҐРУ розпоряджає бюджетом рівнозначних із бюджетом КҐБ. Це бюро вишколює терористів і розпоряджає 100-тисячним персоналом. У своїх рядах вони мають спеціяльні загони, які брали участь в інвазії на Прагу в 1968 році і на Афганістан в 1979 році. Західня розвідка донесла, що члени спецвідділів перебрані в польські військові уніформи брали участь в здушуванні лібералізації юнії, тоді, як в 1981 році проголошено в Польщі військовий стан. Замах на життя Папи Івана Павла II на площі св. Петра 13-го травня 1981 підготовило КҐБ. (стор. 107).

„У Вінниці, в Україні, КҐБ збудував місто зовсім на західній зразок, із крамницями, транспортацією, удогідненням, телефонічними будками і системою. Це місто має навіть західню назву: Клифтон". (стор. 77). У тих новозбудованих містах і школах здобувають знання аґенти КҐБ і ҐРУ.

Автор широко описує аґентурну роботу КҐБ, в Англії, яка почалася ще в 1919 році, коли то Ленін заснував Комінтерн, як рам'я російської розвідки. Совєтська розвідка, щоб осягнути свої пляни вживає усі доступні і недоступні засоби. В своїх амбасадах і консулятах вони застосовують електронні підслухові апарати, як також вербують аґентів, які за гроші вислуговуються Москві. Фріментл вираховує ряд англійських і американських агентів, які були на службі Москви, як також він вираховує ряд прізвищ росіян, які перейшли на бік вільних держав і розконспірували аґентурну сітку КҐБ.

В Об'єднаних Націях працює 402 росіян, які, на підставі договору ОН, повинні виконувати працю для ОН, одначе більшість з тих працівників — це каґебісти. Українська Республіка, мнимо приписана як держава, яка „добровільно об'єднана зі Совєтським Союзом, має 26 працівників.(стор. 125). Якщо візьмемо до уваги реєстр усіх комуністичних й сателітних держав СССР, то ОН є найкращим шпигунським центром для КҐБ. Аркадій Шевченко, залишаючи свій пост в ОН і вибираючи свободу, сказав, що: „совєтські розвідчі офіцери стали троянським конем поза мурами ОН". (стор. 130).

Автор заподає мапу концентраційних таборів і переповідає свідчення деяких колишніх політичних в'язнів про жахливі умовини мученицького життя у Караґанді, Воркуті й інших місцях Сибіру. Після Другої світової війни було 14 мільйонів запроторених в'язнів, з того 12 мільйонів вигинуло. Автор каже, що бачив статистику, в якій подано, що було 28 мільйонів в'язнів. Після смерти Сталіна систему таборів заслань зредуковано, все ж таки, сьогодні нараховують 2 мільйони каторжників у СССР.

Фріментл згадує про Сербський Інститут і експерименти з в'язнями як також про ті місця, де виробляють отруйну зброю, отруйні гази, які совєтські займанці вживали в Камбоджі і Афганістані, пише теж про дезінформаційний департамент КҐБ, завданням

(Продовження на ст. 6)

Богдан Цимбалістий

КУДОЮ ДАЛІ?

II.

Згодом УККА включив у програму своєї діяльности ще керівництво системою національного виховання нашої молоді і піклування наукою і культурою. Три роки тому УККА хотів присвоїти собі ролю ідеологічного цензора, який мав би вирішувати, хто є справжнім патріотом, а хто ні, як кожний має думати, з ким співпрацювати. На маргінесі згадаймо, що такі централістичні тенденції УККА мусіли приводити до конфліктів із різними установами і призвело вкінці до розбиття Централі. Нагадаймо конфлікт з керівниками Фонду Катедри Українознавства чи теперішнього керівництва Українського Наукового Інституту при Гарвардському Університеті, що його УККА бажає собі підпорядкувати. Вкінці відомий конфлікт з генералом Григоренком.

Щоб могти виконати ці всі завдання, які УККА — мабуть в добрих інтенціях — перебрав на себе, треба би мати принаймні одномільйоновий щорічний бюджет, який дозволив би найняти кілька десятків висококваліфікованих осіб, публікувати відповідні інформаційні матеріяли, допомагати школам, організаціям молоді, дбати за вишкіл учителів тощо. Замість того УККА має 100-150 тисячний бюджет, який хіба вистачає на платні президента, адміністративного директора, кількох бюрових сил і на поштові оплати. Байдуже, хто грає керівну ролю в УККА, політична партія чи братські союзи: не маючи солідної матеріяльної бази — ніхто „чуда" не зробить. Платники національного податку живуть самообманом, коли очікують, що за їхніх 25 долярів річного внеску важливі завдання, що стоять перед усією еміграцією, будуть виконані. Знову ж представники організацій, що входять до УККА, зайняті роботою у себе так, що не мають часу працювати додатково ще в рамках УККА. Вони ледве мали час і охоту приходити на засідання Крайової Ради УККА. Не диво, чому діяльність цієї Централі зводилася так часто лише до безконечних дискусій, до схвалювання резолюцій та апелів до громадянства з приводу різних роковин.

(Чи централізація завдань є доцільна?)

Не лише нестача грошей є причиною безплідности й малої ефективности роботи УККА. Треба критично приглянутися до самої концепції Централі, яка мала б координувати життя українських організацій, дбати за національне виховання молоді, за розвиток науки й культури, інформувати світ про Україну, — обороняти інтереси України у Вашінґтоні і бути „сторожем" усіх українців. Такого критичного обміркування потрібно саме тепер, коли існують пляни творити другу Централю й коли йдуть заходи до поєднання. Чи постане друга Централя, чи навпаки привернеться одність УККА, труднощі й проблеми, з якими боровся УККА понад 40 років не зникнуть.

Увага всієї громади зосереджена на становище в УККА після XIII-го Конгресу Українців Америки, так що ніхто не має часу та охоти критично проаналізувати, наскільки були успішні наші методи діяльности дотепер в рамках УККА, простудіювати можливості і межі дії такої Централі і поробити певні практичні висновки. Після 40 років своєї діяльности УККА повинен перевести таку критичну самоаналізу і не вдоволятися стереотипними, обрядовими конвенціями, засіданнями, ухвалюванням резолюцій, яких не виконується. Тоді теперішня криза в УККА стала б чимсь позитивним, бо призвела б до можливо більш ефективної діяльности і до певного пробудження у всій нашій громаді.

Метою цих статтей є поставити саме низку критичних питань про діяльність Централі УККА — чи подібної — і запропонувати кілька думок, як інакше, на нашу думку, успішно можна б зорганізувати діяльність нашої громади в Америці.

Приглянься ближче до ролі Централі як координатора діяльности всіх наших організацій. Координація має сенс на місцевому терені, де існує кілька організацій, як і треба встановити календар імпрез, щоб уникнути накопичування їх на один день. Таке координуюче бюро чи комітет може дбати за спільне відзначування свята державности, чи інших національних роковин або організувати якийсь спільний виступ перед місцевими американськими властями чи іншими етнічними групами.

Така само координація між центральними спорідненими організаціями довкола певних конкретних завдань є потрібна і доцільна. І така співпраця постійно відбувається без координуючої ролі якоїсь Централі УККА чи іншої. Нещодавно, НТШ, УВАН і УНІГУ влаштували дві спільні конференції про Т. Шевченка; таких конференцій і спільних імпрез організованих спорідненими установами відбувається багато.

Проте важко собі уявити координацію діяльности 70-их чи навіть 30-их центральних і місцевих організацій, розсіяних по різних містах Америки. Важко собі уявити, яка це мала б бути діяльність, у якій брали б участь десятки наших громадянських, політичних, економічних, наукових, культурних, молодечих, професійних організацій. Не диво, що Централя, яка ставить собі завданням координувати усе українське зорганізоване життя в Америці, на ділі нічого не координує. Тому теж поодинокі установи та організації, принаймні деякі, стараються виявити максимум ініціятивности, добиваються певних успіхів — і уникають „допомоги" — від УККА, хоч би у формі координації.

Пригляньмося як УККА виконував і виконує інші завдання, що їх перебрав на себе. У своєму зверненні в справі осінньої збірки національного податку в 1982 році Екзекутива УККА стверджує, що УККА дбає „за розвиток українського шкільництва і молодечих організацій", за „скріплення надбань культури й науки", плянує видання „монументальної" книги — „Історії українців в Америці", опублікування збірної праці авторів „про російщення України", про „1932-33 роки" і т. п. Про такі й подібні пляни можна було читати в летючках УККА і попередніми роками. Як виглядає дійсність?

Теперішній УККА призначає 2,000 долярів для Шкільної Ради в рік. Оця смішно дрібна сума мала б бути виразом піклування УККА розвитком українського шкільництва і організації молоді. 2,000 долярів — оце внесок усієї організованої української громади справі національного виховання нашої молоді.

(Продовження буде)

ЗВІДОМЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЛИСТОПАД 1982 РОКУ

ЗДОБУТКИ ОРГАНІЗАТОРІВ УНСОЮЗУ ПО ОКРУГАХ У ЛИСТОПАДІ 1982 Р.

Ч.В.	Організатор	Придбав у листопаді	Сума забезпечення		Разом 1982
	Округа Алентавн				
47	Анна Гарас	1	$1,000		
	Катерина Вайтгед	1	3,000		13
48	С. Івасечко	1	1,000		1
288	Д. Мушастий	1	1,000		4
318	Маргарета Саюк	1	1,000		1
438	Катерина Сарджент	2	6,000		2
	Разом	7	$13,000		
	Округа Балтимор				
34	Л. Блонарович	1	$1,000		6
55	Адам Ціздин	6	8,000		12
148	Павлина Шнайдер	2	2,000		2
	Разом	9	$11,000		
	Округа Бостон				
224	Й. Ґрха	1	$1,000		2
238	В.Мігован	1	1,000		
	Анна Ремік	1	1,000		11
307	Д. Ґалонжка	1	3,000		7
374	В.Гетманський	1	1,000		5
	Разом	5	$7,000		
	Округа Боффало				
127	Марія Гаравус	1	$1,000		12
360	І. Гаврилюк	9	72,000	2АДД	26
	Разом	10	$73,000	2АДД	
	Округа Чікаго				
22	Гелен Олек	2	$11,000		9
35	Б.Вовчик	1	1,000		1
103	А.Дорошенко	1	5,000		23
107	В. Ванджула	2	10,000	2АДД	5
220	Е.Блідий	3	14,000		5
221	М. Карачевський	1	5,000	1АДД	12
379	В. Семків	1	1,000		24
395	Стефанія Лісович	2	6,000		2
472	Стефанія Кочій	1	1,000		3
	Разом	14	$54,000	3АДД	
	Округа Клівленд				
180	Ґеновефа Жеребняк	1	$1,000		5
240	С. Воляник	2	4,000		7
295	С. Мотрович	2	2,000		2
	Разом	5	$7,000		
	Округа Детройт				
94	Р. Татарський	9	$30,500		47
146	Г. Корб'як	1	5,000		7
174	А.Слюсарчук	4	8,000		14
183	П.Залуга	1	1,000		8
235	М. Бобер	1	1,000		5
292	Стела Федик	1	1,000		13
	Разом	17	$46,500		
	Округа Джерзі Сиӷі				
25	Квітка Стецюк	3	$6,000		22
170	А. Благітка	3	41,000		
	В.Білик	1	1,000		27
171	Стела Раєн	2	3,000		8
270	С. Островський	1	1,000		8
275	П.Палка	1	1,500		1
	Разом	11	$53,500		
	Округа Міннеаполіс				
345	М.Каркоць	2	$10,000	2АДД	7
385	М.Крамарчук	2	3,000		6
	Разом	4	$13,000	2АДД	
	Округа Монтреаль (Канада)				
448	М.Перейма	1	$1,000		3
473	Віра Баніт	1	2,000		8
	Разом	2	$3,000		
	Округа Нюарк				
37	Ольга Осередчук	3	$12,000	1АДД	18
76	Юлія Демчук	1	2,000		8
214	О.Твардовський	1	2,000		10
371	Ю.Баранюк	1	500		4
	Разом	6	$16,500	1АДД	
	Округа Ню Гейвен				
59	Т.Сливінський	5	$11,000		
	Д.Стець	1	1,000		17
350	Т.Фінів	2	2,000		4
387	Ірена Олійник	2	2,000		2
414	М. Снігурович	1	3,000		4
	Разом	11	$19,000		
	Округа Ню Йорк				
19	Р. Голіят	1	$1,000		4
88	О. Волянський	2	2,000		
	В.Квас	2	2,000		
	Р. Чучкевич	2	7,000	1АДД	45
130	Ю. Юрків	2	2,000		8
194	М. Юзенів	2	10,000		8
204	М. Заліпський	2	7,000		8
	Разом	13	$31,000	1АДД	
	Округа Ніягара (Канада)				
403	Марія Нечай	1	$1,500		8
427	П. Дяків	3	3,000		16
	Разом	4	$4,500		
	Округа Пассейк				
42	І. Блиха	1	$1,500		11
64	І. Бурній	1	1,000		5
	Разом	2	$2,500		
	Округа Перт Амбой				
155	Мелянія Льоренц	4	$4,000		6
342	Елізабет Погода	1	1,000		1
349	М. Захарко	1	1,000		6
353	о. С. Біляк	3	3,000		
	В. Оріховський	3	15,000	3АДД	25
	Разом	12	$24,000	3АДД	
	Округа Філядельфія				
32	В. Яців	5	$10,000		25
83	С. Гавриш	3	3,000		21
105	Й. Ракочий	1	5,000	1АДД	2
116	С. Шилькевич	2	2,000		2
128	В.Вацикевич	1	1,000		2
154	Анна Яремко	1	3,000		3
156	С. Матичак	1	1,000		9
173	П. Щерба	1	1,000		11
231	В. Пастушок	9	20,000	2АДД	48
239	В. Винницький	2	10,000		5
247	В. Пастушок	3	4,000		4
268	Христина Фуга	7	21,000	2АДД	22
321	Д. Цюк	1	1,000		3
339	М. Луців	1	3,000		3
347	Дарія Цапар	11	23,000	3АДД	19
375	І. Данківський	2	3,000		17
422	В. Євтушенко	1	1,000		8
424	С. Гавриш	1	1,000		
	В. Трипупенко	2	2,000		6
	Разом	55	$115,000	8АДД	
	Округа Піттсбург				
53	Д. Головатий	3	$4,500		13
56	П. Когут	1	1,000		16
120	Анна Рефт	1	1,000		8
161	А. Джула	1	2,000		26
276	С. Іваницький	2	2,000		
	І. Новаковський	1	1,000		10
481	Гелен Возняк	1	1,000		4
	Разом	10	$12,500		
	Округа Рочестер				
316	В. Гавриляк	2	$2,000		37
367	В. Попович	2	2,000		11
	Разом	4	$4,000		
	Округа Скрентон				
409	Джанет Болянд	1	$1,000		4
	Округа Шамокин				
1	Ю. Полиняк	2	$2,000		7
9	В. Саляк	1	2,000		1
78	І. Петрунцьо	5	5,000		12
164	Т. Бутрей	2	2,000		12
242	Й. Чабан	1	1,000		31
305	Маргарета Гентош	1	3,000		18
	Разом	12	$15,000		
	Округа Сиракюзи-Ютика				
192	Я. Сенишин	1	$5,000		2
271	І. Чопко	6	18,000	2АДД	36
484	В. Запаранюк	2	2,000		5
	Разом	9	$25,000	2АДД	
	Округа Торонто (Канада)				
407	В. Шаран	5	$5,000		19
469	К. Чорномаз	1	1,000		1
	Разом	6	$6,000		
	Округа Трой				
57	М. Савків	1	$1,000		7
	Округа Вілкс Бери				
29	Г. Ґрозьо	2	$2,000		2
169	В. Стефурин	1	1,000		5
	Разом	3	$3,000		
	Округа Вінніпеґ (Захід Канади)				
445	І. Геврик	2	$10,000		2
502	Д. Марцінюк	1	1,000		2
	Разом	3	$11,000		
	Округа Вунсакет				
206	Л. Гардінк	1	$2,000		8
	Округа Янгставн				
230	П. Ліщак	1	$1,000		11
274	М. Лінинський	3	3,000		3
	Разом	4	$4,000		
	Необ'єднані Відділи				
368	А. Маринюк	6	$12,000		26

ЗДОБУТКИ ОКРУГ УНСОЮЗУ У ЛИСТОПАДІ 1982

П.Ч.	Округа (осідок)	Кількість Відділів	Придбано чл. у листопаді	РАЗОМ У 1982 р. членів	на суму	АДД
	ОКРУГИ ПЕНСИЛЬВАНІЇ					
1.	Філядельфія	40	55	325	$769,000	58
2.	Піттсбург	18	10	93	$179,000	5
3.	Шамокин	20	12	96	200,000	10
4.	Алентавн	13	7	43	92,000	7
5.	Скрентон	6	1	13	32,500	2
6.	Вілкс Бери	9	3	15	26,000	—
	Разом	106	88	585	$1,298,500	82
	ОКРУГА МЕРИЛЕНДУ					
	Балтімор	9	9	36	$85,000	3
	ОКРУГИ НЮ ЙОРКУ					
1.	Ню Йорк	33	13	159	$382,500	17
2.	Сиракюзи-Ютика	14	9	64	148,500	15
3.	Рочестер	10	4	64	80,000	2
4.	Трой	7	1	30	60,500	—
5.	Боффало	8	10	42	147,500	2
	Разом	72	37	359	$819,000	36
	ОКРУГИ НЮ ДЖЕРЗІ					
1.	Нюарк	20	6	99	$321,500	7
2.	Джерзі Сиӷі	11	11	83	243,500	9
3.	Перт Амбой	12	12	54	126,500	11
4.	Пассейк	5	2	19	32,500	—
	Разом	48	31	255	$724,000	27
	ОКРУГИ ІЛЛИНОЙ, МИШИҐЕН І ОГАЙО					
1.	Чікаго, Ілл.	33	14	144	$319,500	10
2.	Детройт, Миш.	20	17	116	362,500	6
3.	Клівленд, Огайо	21	5	54	130,000	11
4.	Янгставн, Огайо	9	4	18	30,000	1
	Разом	83	40	332	$842,000	28
	ОКРУГИ НОВОЇ АНГЛІЇ					
1.	Ню Гейвен	18	11	41	$59,500	1
2.	Бостон, Масс.	6	5	26	75,000	3
3.	Вунсакет, Р.Ай	6	1	17	40,000	—
	Разом	30	17	84	$174,500	4
	ОКРУГИ ЗАХІДНІХ СТЕЙТІВ АМЕРИКИ					
1.	Центральна	6	—	11	$14,000	—
2.	Міннеаполіс, Мінн.	6	4	19	76,000	2
3.	Ст. Луїз, Мо.	5	—	1	1,000	—
	Разом	17	4	31	$91,000	2
	Необ'єднані Відділи в Америці	22	6	42	$159,000	11
	ОКРУГИ КАНАДИ					
1.	Торонто, Онт.	23	6	70	$182,000	13
2.	Монтреаль, Квеб.	8	2	47	97,000	2
3.	Ніягара, Онт.	9	4	44	117,500	3
4.	Захід Канади	18	3	6	27,000	—
	Разом	58	15	167	$423,500	18
	Загальна сума	445	247	1,891	$4,617,000	211

НАЙКРАЩІ ОРГАНІЗАТОРИ УНСОЮЗУ, ЯКІ ПО КІНЕЦЬ ЛИСТОПАДА 1982 Р. ПРИЄДНАЛИ 10 АБО БІЛЬШЕ ЧЛЕНІВ

П.Ч.	Організатор	Відділ число	Здобув членів
1.	В. Пастушок	231	48
2.	Р.Татарський	94	37
3.	В.Гавриляк	316	37
4.	С.Гавриш	83	32
5.	Й.Чабан	242	31
6.	В.Квас	88	27
7.	А.Джула	161	26
8.	І.Одежинський	216	26
9.	І.Гаврилюк	360	26
10.	А.Дорошенко	103	24
11.	В.Семків	379	24
12.	Квітка Стецюк	25	22
13.	В.Яців	32	22
14.	Христина Фуга	269	22
15.	Б.Зорич	432	21
16.	Н.Олесницький	27	20
17.	А. Маринюк	368	20
18.	Ольга Осередчук	37	18
19.	Маргарета Гентош	305	18
20.	Дарія Цапар	347	18
21.	Олександра Дольницька	434	17
22.	П. Когут	56	16
23.	Т.Сливінський	59	16
24.	І.Чопко	271	16
25.	В.Шаран	407	15
26.	П.Дяків	427	15
27.	А.Слюсарчук	174	14
28.	Д.Головатий	53	13
29.	Анна Гарас	47	12
30.	Адам Ціздин	55	12
31.	І.Петрунцьо	78	12
32.	д-р О.Волянський	88	12
33.	Катерина Гуцайлюк	147	12
34.	Т.Бутрей	164	12
35.	О.Благітка	170	12
36.	Й.Ярема	372	12
37.	І.Блиха	42	11
38.	Марія Гаравус	127	11
39.	П.Щерба	173	11
40.	І.Пригода	200	11
41.	І.Малко	320	11
42.	В.Шпачинський	327	11
43.	П.Тарнавський	375	11
44.	М.Ольшанський	51	10
45.	В.Бойд-Борискевич	94	10
46.	О.Твардовський	214	10
47.	М.Карачевський	221	10
48.	Анна Ремік	238	10
49.	С.Іваницький	276	10
50.	М.Шпитко	489	10
51.	С.Чорномаз	490	10

НАЙКРАЩІ ВІДДІЛИ УНСОЮЗУ, ЯКІ ПО КІНЕЦЬ ЛИСТОПАДА 1982 Р. ПРИЄДНАЛИ 10 АБО БІЛЬШЕ ЧЛЕНІВ

П.Ч.	Число Відділу	Місцевість	Приєднав членів
1.	231	Кемден, Н.Дж.	48
2.	94	Гамтрамк, Мич.	47
3.	88	Кергонксон, Н. Й.	45
4.	316	Рочестер, Н.Й.	37
5.	271	Елмайра, Н.Й.	36
6.	242	Фраквілл, Па.	31
7.	170	Джерзі Сиӷі, Н.Дж.	27
8.	161	Ембридж, Па.	26
9.	216	Філядельфія, Па.	26
10.	360	Боффало, Н.Й.	26
11.	368	Маямі, Фльорида	26
12.	32	Філядельфія, Па.	25
13.	353	Ню Бронсвик, Н.Дж.	25
14.	379	Чікаго, Ілл.	24
15.	103	Мілвокі, Виск.	23
16.	434	Монтреаль, Квібек	23
17.	25	Джерзі Сиӷі, Н.Дж.	22
18.	27	Нюарк, Н.Дж.	22
19.	269	Екстон, Па.	22
20.	83	Філядельфія, Па.	21
21.	432	Торонто, Онт.	21
22.	347	Міллвілл, Н.Дж.	19
23.	407	Торонто, Онт.	19
24.	37	Елізабет, Н.Дж.	18
25.	305	Магони Сиӷі, Н.Дж.	18
26.	59	Бріджпорт, Конн.	17
27.	375	Філядельфія, Па.	17
28.	56	Вілінг, Вест Вірджінія	16
29.	114	Чікаго, Ілл.	16
30.	427	Ст. Кетринс, Онт.	16
31.	127	Боффало, Н.Й.	14
32.	174	Детройт, Мич.	14
33.	327	Гемпстед, Н.Й.	14
34.	47	Бетлегем, Па.	13
35.	53	Піттсбург, Па.	13
36.	292	Детройт, Мич.	13
37.	55	Куртіс Бей, Мд.	12
38.	78	Майнерсвилл, Па.	12
39.	147	Алентавн, Па.	12
40.	164	Бервик, Па.	12
41.	221	Чікаго, Ілл.	12
42.	372	Плейнфілд, Н.Дж.	12
43.	42	Пассейк, Н.Дж.	11
44.	173	Вілмінгтон, Дел.	11
45.	200	Озон Парк, Н.Й.	11
46.	230	Янгставн, Огайо	11
47.	238	Бостон, Масс.	11
48.	320	Балтимор, Мд.	11
49.	340	Нюарк, Н.Дж.	11
50.	367	Рочестер, Н.Й.	11
51.	5	Асторія, Н.Й.	10
52.	22	Чікаго, Ілл.	10
53.	51	Чікаго, Ілл.	10
54.	214	Нюарк, Н.Дж.	10
55.	276	Ембридж, Па.	10
56.	489	Ню Йорк, Н.Й.	10
57.	490	Ірвінгтон, Н.Дж.	10

СТЕПАН ГАВРИШ
головний організатор

Знаменний ювілей

Українська православна парафія св.Димитрія у Картереті, Н.Дж., відзначила 6-го і 7-го листопада 1982 року 50-річчя пастирського служіння у ній Владики Марка, Архиєпископа Української Православної Церкви в ЗСА

В жовтні 1932 року о. Іван Гундяк прибув до парафії разом із дружиною і дочкою Це був час великого безробіття і краху в країні. Церква дерев'яна, недокінчена резиденція, борги—18,000 долярів. У парафії не було прицерковних організацій, крім церковного хору. Було лише „Товариство „Запорозька Січ" 342-ий Відділ УНС. Із поміччю дружини о. Іван зорганізував два жіночі сестрицтва, українську і недільну школи, Батьківський їх комітет і Чоловічий клюб св. Димитрія.

Треба було позбутися боргів. Жіноцтво наполегливо готувало пироги, що приносили чималий прибуток. Парох відвідував парафіян і прохав їх про позички. Деякі вибирали ощадності з домашніх „банків", бо справжні банки замкнулися розпорядженням Президента Рузвелта. Жертвенність шляхом збірок у церкві і членських вкладок збільшувалася. Борги сплачувалося. У 1937 році парафія побудувала невеликий павільйон для зборів, школи, концертів, театральних вистав і щорічних українських днів. Парафіяльна каса мала вже ощадності.

У Другій світовій війні 315 членів покликано до військової служби і вони розсіялись на бойових фронтах в Европі, Африці та на Тихому океані. Щоб мати з ними контакт о. Іван зразу понаписував листи, а згодом видав малий журнал „Ди Говм Нюз". Він отримує з усіх бойових фронтів листи з пожертвами на церкву. Понад дві тисячі тих листів зберігаються у парафіяльних архівах. 14 вояків поклали життя на полях боїв. Їх іменами названо деякі вулиці в місті. Ім'ям одного,—Миколи Миня,—що був відзначений конгресовою медалею за заслуги, названа одна школа.

Під час війни парафія придбала поважні ощадності і в 1955 році побудувала модерний Український Громадський Осередок, який коштував 250,000 дол. При Осередку—велика площа для авт. „Бінго" приносить поважні прибутки. Парафія купила два доми і побільшила площу при Осередку, який вживається на імпрези і рентується на збори інших організацій, весілля тощо.

Паніматка Ірина Гундяк народжена в Америці в лемківській родині, була справжньою „правою рукою" о. Івана у праці в парафії і організаціях, зокрема у двох школах; кілька років була секретаркою „Запорозької Січи". Вона упокоїлась у березні 1958 року. Після її смерти секретарем „Січі" став о. Гундяк.

У серпні 1959 року до парафії був призначений сотрудником о. прот. Петро Мелех, що самовіддано із успіхом трудився на всіх ділянках парафії двадцять років. На жаль, він помер у серпні 1979 року.

Вміжчасі 13-го лютого 1970 року відбувалося у Бавнд Бруку засідання Церковної Ради Української Православної Церкви в ЗСА. Наспіла сумна вістка про передчасну смертв Владики Олександра Новицького. Церковна Рада у присутності Блаженнішого Митрополита Іоана і Владики Архиєпископа Мстислава, голови Консисторії, обрала о. Івана Гундяка кандидатом на єпископа і просила Ієрархів довершити чин його хіротонії. Після постриження в монахи і наречення кандидат прийняв ім'я Марка, обравши своїм заступником св. Апостола Марка. Хіротонію довершили Блаженніший Митрополит Іоан і Владика Архиєпископ Мстислав у Церкві-Пам'ятнику 31-го травня 1970 року, залишивши його настоятелем церкви св. Димитрія, що пізніше стала катедрою.

На прохання Владики Марка Владика Митрополит Мстислав возвів у священика градуанта Пенн стейт університету і семінарії св. Софії Тараса Чубенка. Поставлений у священика о. Тарас був призначений сотрудником, а згодом настоятелем катедри св. Димитрія. Разом із родиною о. Тарас розпочав пастирську працю у березні 1980 року. Молодий, високоосвічений, двомовний священик розвинув багатогранну діяльність на кожній ділянці парафіяльного життя—в управі, організаціях, Богослужбах, надхнених проповіддях, зокрема у релігійному навчанні молоді і дітвори. Юнаки читають у церкві Часи і Апостола, між вівтарними прислужниками бачимо його молоденьких синів, церква переповнена по береги. Паніматка Марія Анна теж „права рука" у праці о. Тараса, в церковному хорі і у двох сестрицтвах, коли нема дяка, вона співає під час Богослужб.

Під проводом о. Тараса і при його активній співучасті доброохочі зробили потрібні ремонти у шкільних кімнатах і в церкві. За його ініціятивою, з допомогою кількох осіб, придбано новий чудовий пристіл. Під проводом о. Тараса зорганізовано ювілей Владики Марка у 55-річчя його пастирства в парафії і 63-річчя священства на початку 88-річчя його життя.

Ввечері 6-го листопада в катедральній церкві Вечірню відслужив о. ігумен Андрій Партикевич у сослуженні диякона Юрія Галиці в присутності священиків і вірних. Потім відбувся ювілейний бенкет у великій залі Осередку, впорядчиком якого був незамінний о. Тарас. Під час бенкету від імени Блаженнішого Митрополита Мстислава, що через недугу не міг прибути, о. протопресвітер Франко Істочин, ректор Семінарії св. Софії, привітав Владику Марка та відчитав листа Владики Митрополита. Благословення Вселенського Патріярха Дімітріоса відчитав о. Тарас. Від імени Архиєпископа Яковоса, Первоієрарха Грецької Архидієцезії, привітав Ювелята Владика Сілас, грецький ієрарх стейту Ню Джерзі.

Промовляли також оо. протопресвітери Андрій Бек, Артемій Селепина, Богдан Желехівський, о. митрат Володимир Базилевський, о. прот. Мирон Пахолок, о. Тарас Чубенко, Анна Трух, голова парафіяльної управи і інші промовці. Наспіли привіти від Блаженнішого Митрополита Андрея, Архиєпископа Бориса, Єпископа Василія—ієрархів Української Греко-Православної Церкви в Канаді, від Владики Архиєпископа Константина, Владики Андрея Кущака, Архипресвітера д-ра Семена Савчука, від президента Роналда Реґена, губернатора Кейна, а також від д-р Гейл Волощак, голови Української Православної Ліги й багатьох інших.

Під час бенкету вісім богословів Семінарії св. Софії проспівали кілька релігійних пісень. Місцеві прицерковні організації обдарували Владику Марка пожертвами—1500 дол., які, згідно з його ж бажанням, включено у стипендійний фонд його імени, призначений для студентів парафії, особливо тих, які впишуться до Семінарії св. Софії.

Глибоко зворушений Владика Марко подякував за ювілейний бенкет і привіти та просив про молитви, щоб Господь допоміг йому закінчити життєвий шлях у службі святій Церкві і українському народові.

Владика Сілас закінчив бенкет молитвою і благословенням, після чого учасники відспівали український гимн.

У неділю 7-го листопада в катедральному храмі відбулося посвячення нового престолу, що при тому, і в Архиєрейській Божественній Літургії сослужили оо. протопресвітери—Степан Біляк, Віталій Коваленко і отці Іван Панасюк і Тарас Чубенко, якого за його усердну службу в парафії св. Димитрія Блаженніший Митрополит нагородив наперсним хрестом, а Владика Марко—саном протоієрея.

Літургія закінчилась многоліттям і молитвою за поневолений український нарід і його дітей, що страждають у тюрмах і на засланні в найбільш жорстокій московській імперії.

А. Балаж

ОДНА ТРЕТЯ мешкальних домів у Ню Йорку не має приписаних законом протипожежних алярмів. Це провина власників тих домів і вони будуть відповідати за таке легковаження обов'язуючих приписів.

Українці — у Різдвяній параді на Фльориді

Славні новорічні паради, які відбуваються щороку у Маямі „Орандж Болл", відомі всім, бо бачимо їх на телебаченні.

Останніми роками подібні, але Різдвяні паради відбуваються у Пам Біч на південному побережжі. Їдучи автомашиною з Маямі мальовничою дорогою над самим океаном, найперше в'їжджаємо до Голивуду, де українці недавно заснували Український Центр. Залишаємо Голивуд, і продовжуємо цією самою дорогою, з багатою тропічною природою, оглядаючи найбільш вибагливі поселення мільйонерів. Тож не дивно, що цією дорогою, замість „супергайвею" переїжджають сотні тисяч туристів.

Продовжуємо подорож і в'їжджаємо до відомого Форт Лотердейлу. Там також є досить українців, але ще свого куточка не мають.

До соняшної Фльориди я виїжджав кожної зими, відвідуючи Маямі, Ст. Пітерсбурґ, Мінерал Спрінґс. Два року тому на пораду свого американського приятеля я завітав до Пам Біч, який, за його словами, має найкращий клімат на Фльориді.

Для мене було милою несподіванкою бути гостем у молодого подружжя Амалії і Остапа Венґерчуків, хата яких переповнена вишивками, керамікою і різьбою. Тут я довідався, як постала нова українська клітина. Українці поселились по всіх довколишніх місцевостях, але з браку української централі розбрелись по польських, російський, а то й навіть грецьких церквах. Багато тижнів Остап і Амалія переглядали телефонічні книги і вишукували українські прізвища. Понад 140 осіб повернулись до своєї організації. Новозаснований клюб почав інтенсивно працювати. Спочатку найбільш активним був Іван Блус. Відтак активно включились до праці Ольга і Василь Бихи, Галина Куси і Наталка Мая.

Невдовзі було видно вислідки праці нової організації. До музею в Пам Біч дали український прапор, різьблені речі, вишиваний рушник і книжки. В 90-річчя Патріярха Йосифа, клюб влаштував першу організовану прогулянку до Маямі, яка була надзвичайно успішна, бо багато людей перший раз за довгі роки були знову в українській церкві і чули рідні напіви. Взяли участь у міжнародному фестивалі. У місцевій і маямській пресі багато місця було присвячено українцям, які взяли перше місце. На першій сторінці поміщено знімок А. Венґерчук у чудовому українському строї.

Тож і цього року клюб взяв активну участь у Різдвяній параді. Перший раз, — а тут на Фльориді це небуденне явище — разом із старшими маршувала група дітей у національних строях, яка притягувала увагу глядачів, а зокрема кореспондентів, що безустанно їх фільмували і фотографували. Спереду в стилевому козацькому строю ішов О. Венґерчук, президент клюбу, а за ним несли величезний напис, обрамований вишивкою, на якому був напис „Український Американський Клюб — Пам Біч" За написом йшов високого росту внук панства Бихів, який ніс тризуб. Далі — парадний віз — „флот", на якому з одного боку сиділа Амалія Венґерчук з бандурою, а з другого — також з бандурою Ярко Антоневич, який вже не раз виступав по радіо, телевізії і на концертах. На 152 флоти наш клюб взяв третє місце.

Голова Клюбу О. Венґерчук на чолі української групи

Фрагнебт з Різдвяної паради

Після паради всі учасники поїхали до величезного парку над океаном, де кожна група чи нація мали своє призначене місце, де могли показати свої національні надбання. Українці Пам Біч справді старанно попрацювали. А. Венґерчук з вуйком Сторожинським постарались про стіл з українськими речами. Інші жінки витратили довгі години на роблення вареників і голубців, які не тільки спопуляризували наші страви, але також принесли матеріяльний успіх. Чоловіки постарались про напитки, які також дали поважний дохід. Можна сміло сказати, що успіх був під кожним оглядом великий. Сердечна подяка належиться усім тим, які заздалегідь усе підготовили. Бажаємо їм витривалости і дальших успіхів у майбутньому.

Клюб у Вест Пам Біч стоїть сьогодні перед дуже важливим завданням: зібрати фонди на побудову народного дому, а в першу чергу, маленької церковці. Невеличка громада яка, надіємось, вкоротці збільшиться, все ж таки сама доконати цього не зможе.

Звертаємося до всіх людей доброї волі допомогти нам фінансово зафіксувати і розбудувати почате діло. Всім тим, які носяться з наміром переїхати до соняшної Фльориди, радимо — Вест Пам Біч має найкращий клімат і положення в найбільш спокійній і безпечній частині Фльориди.

Пожертви слід висилати на адресу Ukrainian American Club, 2541 S.W. 10th St. Boynton Beach, Fla. 33435.

В. Король

З життя Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку

„Ми працюємо завзято, жертвенно, ідемо на прю зі всіми перешкодами і трудами, а наша винагорода — це свідомість добре виконаних обов'язків, це велике число гостей (2,582 особи на 32-ох вечорах, пересічно 80-81 особа) та високоякісні програми і вдоволені слухачі." Це слова, які почули учасники Загальних зборів ЛМ Клюбу в п'ятницю, 15-го жовтня м.р., у звітах уступаючого голови інж. Тараса Грицая, імпрезового референта Степана Крижанівського (він — організатор, промотор, конферансьє і творець усіх 32-ох вечорів), скарбника проф. Степанії Нагірної, господарської референтки Анни Никифоряк і інших членів уступаючої Управи.

Члени і гості, присутні на Зборах, що ними проводила президія у складі: ред. Орест Питляр, голова, і Ірина Гошовська, секретар, дістали обширний перегляд багатогранної праці Клюбу за час від кінця вересня 1981 до початку червня 1982 року. Початок червня — це вже час традиційного закінчення сезону і початок вакаційної перерви.

Скарбник ЛМК проф. Степанія Нагірна подала, що, не дивлячись на великі видатки (оплата за залю, оголошення в пресі, повернення коштів за дорогу позамісцевим доповідачам, скромні винагороди мистцям, закуп інвентаря і т.п.) все таки Клюб мав маленький прихід, що дасть змогу і в новому сезоні 1982-1983 підготовити і вивести цікаві програми.

Господарська референтура — референтка Анна Никифоряк разом з Стефанією Крушельницькою і Осипою Лень — вклали чимало труду, приготовляючи буфети для гостей. За стараннями організаційної референтки Марії Шепарович прийнято в минулому сезоні вісім нових членів Клюбу, що ним стали: Лідія Андрусишин, Юрій Грицюк, проф. Василь Калинович, Євген Лапчак, Зеня Лоґуш, Василь Расяк, Михайло Юзенів і Михайло Яблонський.

Хвилиною мовчанки віддано шану померлим членам Клюбу — колишній заступниці голови св. п. Іванні Приймі і св. п. Ніні Пясецькій.

Після звітів та дискусій над звітами голова КК ред. Орест Питляр склав звіт із проведеної контролі діловодств і подав внесок на уділення абсолюторії і признання за проведену працю уступаючій Управі. Присутні прийняли цей внесок оплесками.

На внесок Номінаційної комісії — проф. С.Нагірна, голова, Ія Мацюк-Грицай і Галина Ціґаш, члени, — вибрано нову Управу Клюбу на сезон 1982-83 рік: інж. Тарас М.Грицай, голова; маестро С.Крижанівський, заступник голови; Ія Мацюк-Грицай, імпрезова референтка; Ірина Гошовська, секретар; проф. С.Нагірна, скарбник; Марія Шепарович, організаційна референтка; Мирон Заліпський, референт постачання; Василь Расяк, заступник референта; Анна Никифоряк, господарська референтка, члени господарської референтури — С.Крушельницька, Осипа Лень, Марія Карпевич, Евгенія Корчинська, Марія Рейнарович, Галина Ціґаш і Марія Шепарович; Осип Старостяк, технічний референт; Осипа Лень, з'язкова до Об'єднаного комітету міста Ню Йорк; Контрольна комісія: ред. Орест Питляр, голова, та Марія Карпевич і Галина Ціґаш — члени КК.

По вичерпанні порядку нарад Загальних зборів, присутні провели час при скромній перекусці.

Авторський вечір проф. Юрія А.Яремкевича — Якима Вечера

Проф. Юрій А.Яремкевич по фаху інженер (Данціґ 1923), математик (Прага 1925), член УВАН, а поруч з тим — поет і композитор, що в своїй природній скромності лише деколи відхилить „заслону" та дасть змогу посторонні́м людям почути зразки своїх творчих надбань.

Авторський вечір проф. Яремкевича в п'ятницю, 3-го грудня 1982 року в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку був такою приємною нагодою послухати його вдумливі і глибокі змістом твори, такі багаті добором слів і тематикою.

Вечір відкрив голова Клюбу інж. Тарас М.Грицай, привітав виконавців програми і гостей та попросив Оксану Білозор-Коропецьку (таборова гімназія Діллінґен над Дунаєм) передати авторові привіт від його колишніх учениць і учнів, присутніх на залі. Програмою вечора провадила імпрезова референтка Клюбу Ія Мацюк-Грицай.

Знамените „Слово про автора" виголосив проф. д-р Василь Лев, подавши короткий начерк життя і наукової приці проф. Яремкевича та літературний огляд і характеристику його поетичних творів. Проф. Лев також зазначив, що проф. Яремкевич — повновартісний поет, хоч його твори щойно тепер появляться друком.

Потім відбулось мистецьке читання поезій автора, що їх виконали Галина Мельничук (лірика), Оля Цар („Балляда" — родинний спомин і „Колискова"), Мотря Ходновська-Кокоріз, внучка проф. Яремкевича (лірика), Тарас М.Грицай („На втраченій позиції", вірш, присвячений борцям з-під Бродів, „Різдво" й інші), і Ліна Белюць колишня драматична артистка Чернівецького театру, відома декляматорка й естрадна співачка. Читання творів переплітала співом Л.Белюць, що настроєво відспівала дві композиції проф. Яремкевича — „Думка" сл. Б.Лепкого і „О, Львове" на його власні слова, та три українські народні пісні під фортепіяновий супровід концертмайстра Ірини Фабрики. Сам автор прочитав на закінчення декілька своїх поезій, між ними одну в німецькій мові.

Численно зібрана публіка (94 особи) дуже тепло приймала все прочитане та нагороджувала учасників програми й автора щирими оплесками.

Авторський вечір проф. Яремкевича — Якима Вечера був незвичайно приємною подією у житті Літературно-Мистецького Клюбу та залишив незабутній спогад. Ія Мацюк-Грицай вручила паням виконавцям квіти, а авторові побажала всього найкращого в його дальшій творчій праці.

Всі присутні на цьому милому вечорі попрощали проф. Яремкевича дружнім і грімким „Многая літа".

Тарас М.Грицай

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

НА ПАТРІЯРШИЙ ФОНД ЗЛОЖИЛИ:

XI — 82

1,000.00 Михайло, Анна і Роман Куриляк,
700.00 дол. Павло Німець,
по **100.00** дол. Стефанія Драйер, д-р Олександер Ґудзяк, Оксана Балтарович-Гуд.(з нагоди 80-ліття д-ра Романа Осінчука), д-р З. Лев і Оксана Мельник, д-р Роман і Лідія Смик,

по **50.00** Йосиф Губчак, Іван і Анна Квік, Богдан Мазур,
30.00 дол. Стефанія і Марія Залітач (замість квітів на могилу бл.п. д-ра Всеволода Клюфаса),
по **25.00** дол. Ярополк і Марія Раковські,(Замість квітів на могилу бл.п. Леонтія Крушельницького), Ярослава Левицька (як вияв вдячности д-рові Романові Осінчукові), Александра Савин, (замість квітів на могилу бл.п. Розалії Федків),
15.00 дол. мґр Юліян Бачинський,
по **10.00** дол. д-р Андрій Лемішка, д-р Дарія Кострубяк, Ярослав Білинський,

листа ч. 1165 - переслав Василь Гнатів, Нюарк, Н.Дж. - у пам'ять бл.п. проф. Богдана Стефановича зложили:
25.00 дол. мґр Микола і Марта Стецьків,

Збірка з похорону бл.п. Софії Возняк - збирав д-р Святослав Клюфас, Сиракюзи, Н.Й.
зложили:
по **50.00** дол. Д-р Володимир і Ольга Возняки, д-р Святослав і Стефанія Шеремети,
по **25.00** д-р Святослав і д-р Галина Клюфаси, д-р Богдан і Дарія Кміцикевичі, Богдан і Марія Тимяки, Михайло і Марія Романці,
по **20.00** дол. д-р Олександер і Ярослава Ґудзяки, Володимир і Леся Лоґуші, Августин Сумик, Евген Сумик, Іван Сумик,
по **10.00** дол. інж. Роман Войтович, Марія Шепарович Софія Фраціян,
по **5.00** дол. Галина Войтович, Анна Курилко, Василь Равлінко,

Збірка з похорону бл.п. Василя Жмура - збирав Павло Ткач, Сиракюзи, Н.Й.
зложили
по **10.00** дол. Григорій Базар, Петро і Софія Башуцькі, мґр Тома Боцонь, проф. Ілля Городецький, Григорій і Анна Динька, Ярослава Жмур, адв. Василь, Ільчишин, Павло і Марія Карпишин, д-р Святослав Клюфас, Стефан і Анна Купровські, Теодор Мельник, Богдан Тимяк, Ярослав Трач, Евген Тишко, Василь Фенцор, Софія Фраціян,
по **5.00** дол. Василь Гусак, Григорій Гуяко, Марія Гриник, Степан Грицик, Іван Горбатий, Антін Дацко, М.М. Когут, Іван Козуб, Марія Крохмалюк, Василь Лазарів, Петро Луцишин, Володимир Мельничук, Ілько Мигдаль, Павло і Орися Пічкур, Михайло Рущак,

Листа ч. 1214 - Переслав Роман Король - Доббс Ферри, Н.Й.
зложили в Йонкерс, Н.Й.
по **100.00** дол. Лідія Стебельська, Володимир і Марія Івасютин,
по **50.00** дол. Андрій і Анна Стахів, Дмитро Мотрук - збірка на похороні бл.п. Гавриїла Мотрука Родина і приятелі,
25.00 дол. Лев Кокодинський,
20.00 дол. Михайло і Дарія Стахів,
зложили в Гардсдейл, Н.Й.
50.00 дол. Слава Гуменюк,
20.00 дол. Павло і Леся Матійцьо,
в Доббс Ферри, Н.Й. зложили:
25.00 дол. Роман і Анна Король (у пам'ять сестри і шваґрової бл.п. Павлини Челядин).

в Квінсі Н.Й. зложили у пам'ять бл.п. Павлини Челядин:
по **50.00** дол. Марія Кефор, Галина Головінська,

Збірка замість квітів на могилу бл.п. Михайла Флиса - переслала Ірена Клюфас зложили:
по **25.00** дол. Зенон і Теодозія Савицькі, д-р Святослав і д-р Галина Клюфас, п-во д-р Молак,
по **20.00** дол. Іван Кравчук, Люба Мосевич, Софія Клюфас,
по **10.00** дол. Іван і Христина Клюфас, Ярослава Клюфас,

Збірка замість квітів на могилу бл.п. Сотника У.Г.А. Антона Пахолка - збирав Теофіль Кулик в Кліфтон, Н.Дж. зложили:
50.00 дол. Надія Нинка,
по **25.00** дол. Ольга Похолок, Орест і Оксана Клюфас,
40.00 дол. Богдан Козак,
по **20.00** дол. Йосиф і Стефа Іванчук, Теофіль і Іванна Кулик, Степан Домарадський, Іван Свищук,
по **10.00** дол. Теодор Дубей, Евгенія Цісик, Андрій і Катерина Бук, Ярослав і Люба Федун, Стефан Льорх, Стефан Салик,
5.00 дол. д-р Марія Кознарська,

Збірка замість квітів на могилу бл.п. Миколи Левицького - переслав д-р Тарас Ганушевський, Провіденс, Р.І.
зложили:
по **25** дол. Еміль і Ірена Клюфаси, д-р Ярослав і Ніна Коропеї, д-р Тарас і Іванна Ганушевські,

Збірка замість квітів на могилу бл.п. Михайла Флиса-переслав д-р Тарас Ганушевський, Провіденс, Р.І.
зложили:
50.00 дол. Люба Фостаковська-Левицька,
по **25.00** дол. д-р Ярослав і Ніна Коропеї, д-р Богдан і Таїса Кузьми, д-р Іван і Олександра Кузики, д-р Єфим Веремчук, д-р Тарас і Іванна Ганушевські,
по **20.00** дол. Андрій і Марія Куні, Марія Калецька, Степан і Марія Кручковські,
по **10.00** дол. Іван і Надія Данилюки, Василь і Ева Сороки, Володимир і Анна Николишини, Таня Худолій, Петро і Галина Білі, Зенон і Катерина Семенець,
по **5.00** дол. Марія Чировська, Анна Макар,
2.00 дол. Катерина Клюван,

Українське Патріярхальне Товариство Окружний Осередок Відділ Пітсбурґ і Західня Пенсильвенія - Коляда 1981-1982, переслав Петро Годованець (секретар) листа ч. 1., збірщики М. Сивий і М. Міщук, Карнеґі, Па.
зложили:
200.00 дол. Мері Сімек,
по **25.00** дол. Микола і Іванна Сиві, Теодозій Сивий, Григорій Шараневич, Теофіль Конецький,
10.00 дол. Богдан Конецький,
по **5.00** дол. Евген Чучман, Михайло Міщук, Микола Нечепір,

листа ч. 2, збірщики: Іван Михайлів і Ізидор Луковський, Мекіс Ракс, Па.
зложили:
100.00 дол. Яків Давид,
по **25.00** дол. Ізидор Лукомський, Іван Михайлів,
20.00 дол. Андрій Плюта,
по **10.00** дол. Василь Павлик, Мирон Шпак, Брати Олійники, Іван Ткач, Осип Цьоць,
15.00 дол. Василь Воробій,

листа ч. 3, збірщики: М. і Д. Смерека, Мекіс Порт, Па.
зложили:
по **50.00** дол. Михайло Смерека, Доналд Смерека,
по **10.00** дол. Т. Боднар, Дороти Брукс,
по **5.00** дол. Доріс Неро, Мари Бельбак, Роман Гарвас, Петро Богенко,
2.00 дол. Дороти Сіґмунт,
1.00 дол. Джордж Тотін,

листа 4 і 5, збірщики: Іван Левицький і Іван Ясеницький, Ембрідж, Па.
зложили:
по **20.00** дол. Іван Ясеницький, Марія Войтечко, Анна Войтечко-Палічат, Михайло Ґаладза, Микола Шалагіда, Михайло Зерин, Михайло Гірняк, Михайло Пендак, Юлія Городицька,
по **10.00** дол. Михайло Кардаш, Лев Змійовський, Іван Левицький, Осип Мицак, Павло Назаревич,
по **5.00** дол. Анна Литвин, Микола Чердачук, Михайло Бринчак, Семен Цабак, Іван Орішко, Іван Ільчишин, Михайло Ванцковяк, Михайло Івашкевич, Михайло Шуткевич,
2.00 дол. Стефан Щерба,
1.00 дол. Іван Костик,

листа ч. 7 і 8 - збірщики: Дора Полатайко і Михайло Баран, Пітсбурґ „Саутсайд"
зложили:
25.00 дол. Петро і Люба Глутковські,
по **10.00** дол. Іван Ґмітер, Іван Роґовський, Василь Ільницький, Марія Ґавалко, Петро Крупник,
6.00 дол. Антон Журовський,
по **5.00** дол. Марія Курман, Володимир Вачинич, Іван і Катерина Іваноньків, Анна Гузар, Гелен Чейсі, Дмитро Нагайський, Богдан Вербицький, Джан Келлі, Стефанія Голубчик, Каґіл, Давид Годованець, Володимир Дзядик, Марія Кава, Марія Щедра,
3.00 дол. Микола Прокопчук,

листа ч. 9, - збірщики Дора Полатайко і Михайло Баран — Пітсбурґ „Саутсайт",
зложили:
по **30.00** дол. Михайло і Ґізеля Баран, Мінодора Полатайко, Партеній і Ева Данек,
по **25.00** дол. Володимир Мазур, Бучинська, Петро і Анастазія Шаґала,
по **20.00** дол. Василь і Марія Ванат, Петро і Анастазія Бліш, Іван і Гільда Дзядик, Ірена і Палагія Іваноньків, Михайло і Анна Курпіль,
по **10.00** дол. Іван Горгут, Микола Більський, Олена Сива, Юрко Сивий, Петро Гуцул, Стефан Коваль, Родина Мазурчик, Роман Мураль,

листа ч. 11 — збірщик Богдан Маланчук — Пітсбурґ „Нортсайд" зложили:
по **20.00** дол. Пилип Перкун, Анна Перкун, Іван Сало,
по **10.00** дол. Іван Качмар, П-ство Баран, Розалія Фір,
по **5.00** дол. Марія Бласків, Михайло Козак, Михайло Крепич, Анастазія Маланчук, А. Брінклей, Емілія Гривник, Алекс Дроботи, Джан Родзей, Михайло Федора, Василина Гнатов, Ґустав Ванковіц, Ольга Гусак,
3.00 дол. Анна Мосур,

листа ч. 12. — збірщик Стефан Вачек —
зложили:
по **100.00** дол. С.М. Тимяк, Пирожниці Укр. Катол. Церви Св. Юра,
40.00 дол. о. В. Джиджора,
25.00 дол. Томас Кунсак (похоронне заведення)
20.00 дол. Дмитро Гнатов,
по **10.00** дол. Михайло Білик, Роза Худийович, Стефан і Катерина Вачек, Катерина Гладьо,
5.00 дол. Олег Баран,
1.00 дол. С. Гловчой,

листа ч. 13 - збірщик Богдан Маланчук - Пітсбурґ
зложили:
20.00 дол. Марія Добростан,
по **10.00** дол. Юстина Челепіс, Марія Валко, Джан Сміт,
по **5.00** дол. Богдан Маланчук, Катерина Дикун, Михайло Добрянський, Михайло Черешньовський, Давид Баршовський, Джан Кікта, Антони Федина, Нік Фір, Петро Щерба, Василь Ґула,
2.00 дол. Дороти Прунчак,
по **1.00** дол. Марія Кренца, Міке Куривчак,

листа ч. 14. — збірщик Ольга Манастирська, Аліквіпа, Па. зложили:
100.00 дол. Родина Манастирських,
по **25.00** дол. Остап Мисків, Зенон Комоницький,
20.00 дол. Василь і Ірена Манастирські,
по **10.00** дол. Нік і Марилин Сенчишак, Елі і Анна Матияш,

листа ч. 15 —збірщик А. Ґерманський — Пітсбурґ, Па.
зложили:
по **20.00** дол. проф. Андрій Бойкович, Микола Дуркач, Михайло Комічак, Осип Полатайко, адв. Роман Комічак,
15.00 дол. Атанас Боднар,
по **10.00** дол. Йосиф Качурак, Роман Спільник, Василь Дитко, Андрій Волос, Юрко Перекішка, Василь Садовий, Яків Купчак, Аль Зайщук,
по **5.00** дол. Петро Вельґош, Петро Мількат, Микола Франко, Андрій Путяк, Іван Грицюк,

листа ч. 16 — збірщик: А. Ґерманський — Пітсбурґ, Па.
зложили:
по **25.00** дол. Панько Плакс, д-р Юрій Кишакевич,
по **20.00** дол. Михайло Олійник, Петро Годованець, д-р Я. Петрущак,
по **10.00** дол. Михайло Козак, Василь Бобик, Павло Яцишин, Василь Бородиця, Василь Максимович, Володимир Гуменицький, Антін Шмуль, Ярослав Вернацький, Микола Годованець, Андрій Заблоцький,
по **5.00** дол. Матвій Семків, Дмитро Дрекслер, Михайло Львівський, Марія Дмитраш,

листа ч. 17 — збірщик: А. Ґерманський, Пітсбурґ, Па.
зложили:
по **25** дол. Василь Сачко, проф. Василь Ящук, Михайло Крупа,
по **20.00** дол. Василь Стець, Провидіння Відд. 165,
по **10.00** дол. Только Івасів, Микола Мураль, Максим Чорній, Дмитро Головатий, Михайло Бібик, Іван Бородиця, Евген Зварич, Микола Дзядик, Укр. Клюб (Карсон Стр.), Стецан Перекішка,
по **5.00** дол. Іван Свищ, Марія Гірна, Василь Бобурчак, Іван Кростен, Барт і Руді,

Спростовання:
У списку жертводавців з Озон Парк, Н.Й. за серпень 1982 р. поміщеному у „Свободі" 15 жовтня ц.р. бракує специфічної інформації:
Даток
20.00 дол. мґр В. Захарчук (був замість квітів на могилу бл.п. мґр Л. Крушельницького).
20.00 і **10.00** дол. зложили в пам'ять бл.п.п. Дарії Комарницької,
50.00 дол. О. Наливайко (у пам'ять бл.п. чоловіка Андрія Наливайка)
Перепрошуємо за недогляд.

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім вельмошановним збірщикам і жертводавцям.

Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку:
IRS No 23-74380645

Чеки просимо виставляти на:
St. Sophia Religious Association - Patriarchal Fund
та пересилати на адресу:
7911 Whitewood Rd. Philadelphia, Pa. 19117

В оголошені збірки на Патріярший Фонд з Гантеру, Н.Й. за жовтень 1982 („Свобода" ч. 246 з 12-29-1982) подано, що збірку перевело Укр. Патріярхальне Товариство. Правильно має бути: збірку перевів Збірковий Комітет Товариства Свята Софія, збірщики, п. Ольга Кобзяр, Стефан Льорх, Йосиф Іванчук, мґр Лев Стеткевич, Андрій Бук. Збірку переслав п. Андрій Бук, голова Збіркового Комітету в Гантері.

40-ліття священства о. Андрія Назаревича в Апопці

У дні 12-го грудня 1982 року в українському селі Місійна Станиця в Апопці, Фльорида, заходами громадського комітету під головством Остапа Забитка, відзначено Службою Божою, особливою імпрезою і бенкетом 40-ліття священства о. крилошанина Андрія Назаревича. На це відзначення був запрошений з Риму о. архимандрит Любомир Гузар, який саме в той час перебував в ЗСА.

Отець крилошанин Андрій Назаревич

В днях 10-го і 11-го грудня о. архим. Л.Гузар перевів місію, відправляв Служби Божі та виголошував відповідні науки для мешканців Апопки й околиці, а неділя, 12-го грудня,була особливм днем.

Перед Службою Божою о. Забитко привітав при вході до церкви хлібом і сіллю о. Андрія Назаревича. Службу Божу, що почалася точно в 9-ій год. вранці, відправляли сам Ювілят з архимандритом Любомиром Гузарем й о. Василем Станканнуничем емеритом з карпато-руської церкви. В часі Служби Божої о. Гузар виголосив дуже гарну проповідь, в якій підкреслив ролю священства, головно під цю пору, та велику працю і заслуги нашого Ювілята о. Андрія для нашої української Церкви та для українського народу. Він побажав йому гарного здоров'я та далі віддано продовжувати свою працю.

Після Служби Божої внесено Многоліття для Папи Івана Павла II, Блаженнішого Патріярха Йосифа, Митрополита Стефана і Ювілята, о. Андрія Назаревича, для отців, які відправляли Службу Божу та українському народові. Зараз же після Служби Божої перед Домом Братства св. Володимира (Коваль) зроблено спільну фотографію, щоб присутні мали пам'ятку про цю важливу подію в житті нашої громади в Апопці.

Офіційну частину відкрив голова Ювілейного комітету О.Забитко. Він привітав присутніх отців, гостей з Дейтона Біч, Ст. Пітерсбурґу, Мінерал Спрінґс, околиці Апопки і всіх мешканців Апопки та подякував всім, що своєю присутністю вшановують заслуженого священика для українського народу і Церкви а зокрема для української громади в Апопці.

Хор Апопки під проводом А.Кулинича відспівав Молитву за рідний край, сл. І.Недільського, муз. М.Федорова, „Ой, не зникли золоті терни", сл. Лесі Українки, муз. О. Колісниченка, „Ой, літа орел", сл. Т.Шевченка. О.Забитко подякував хорові й диригентові за гарне виконання пісень і попросив всіх присутніх (біля 150 осіб) засісти за розставленими столами, бо жінки при Братстві св. Володимира під головуванням Гані Білецької приготовили багатий і смачний обід. Саме в тому часі увійшов на залю парох Ст. Пітерсбурґу о. Федик. Голова привітавши його, попрохав розпочати бенкет молитвою. Отець Федик гарячими словами привітав Ювілята зі 40-літтям його священства. Тостмайстер О.Забитко попросив о. Василя Станканнунича скласти привіт. А згодом А. Кулинич з багатьох надісланих привітів відчитав тільки від Митрополита УКЦеркви в Америці Владики Стефана, від Владики Василя, Єпископа Стемфорду, від священиків, приятелів Ювілята та від колишніх парафіян Виллимантику, Кон. Усні привіти склали Володимир Коваль з Дейтона Біч, Кожуч зі Ст. Пітерсбурґу і представник з Мінерал Спрінґ. Тостмайстер попросив С.Ковальчука, основоположника українського села в Апопці зложити привіт і він привітав від себе, а також прочитав надісланий привіт від посадника міста Апопки. Також зложив привіт В.Демьянчук, спільник корпорації українського села.

Головне слово про життя і діяльність о. крил. Андрія Назаревича виголосив його односельчанин Богдан Чехович. Він розказав присутнім на бенкеті про життєвий шлях нашого улюбленого о. Андрія від дитинства по сьогоднішний день.

Отець Андрій народився І жовтня 1912 року в селі Залізці, Зборівського повіту, Україна, а священиче рукоположення одержав 12-го лютого 1942 року від єпископа Н.Будка в катедрі св. Юра у Львові. Б.Чехович згадав про одну дуже важливу подію, що сталася в житті нашого Ювілята. Відправляючи Службу Божу в Україні наш Ювілят був обстріляний большевицькими кулями, але Всевишній тоді охоронив його для нашої Церкви й народу. Отець Андрій, бувши у Виллимантику, збудував там церкву, розбудував парохію і про це у своєму листі-привіті Владика Василь, єпископ Стемфорду, згадав і підніс його заслуги для Стемфордської дієцезії. У тому ж привіті згадав і про дружину Ювілята Іванну, яка була і є нерозлучною подругою в його життя і праці і в час його недуги є його опікункою і охороною. Закінчуючи своє слово, Б.Чехович попросив хор Апопки повторити улюблену пісню о. Андрія „Ой, літа орел". Тостмайстер згадав, що 13-го грудня іменини Ювілята-Андрія. З цієї нагоди він склав йому побажання, а хор відспівав „Сотвори,Господи".

Ганя Білецька теж привітала о. Андрія і вручила йому чудову вишиту Ганею Дудою карточку з підписами всієї апопської громади та присутніх гостей, а також вручила скромний чек від невеликої громади Апопки.

Із кількаденним спізненням надійшли привіти від Блаженнішого Патріярха Йосифа та з Білого Дому від президента Роналда Реґена, які відчитано в наступну неділю після Служби Божої.

Отець крил. А.Назаревич зворушливими словами подякував всім, які причинилися до влаштування його ювілейного дня, а зокрема подякував о. Архимандриту Л.Гузареві, отцям та своїй прибраній дочці Наді Куклєр, яка несподівано прибула з малою дочкою із Філядельфії і з нагоди цього Ювілею склала 500 дол. на побудову церкви в Апопці. Отець Ювілят сказав, що вдячний Божій Матері і своїй рідній матері, які благословили вибрати священичий стан. Отець Василь Станканнунич на закінчення відмовив молитву, якою закінчено офіційну частину ювілейного дня.

А.Кулинич

Історія України буде перекладена на світові мови

Помимо того, що будівля Українського Вільного Університету ще не сплачена, почато підготову до перекладу історії України на чужі мови.

Як відомо, недавно відійшов у вічність св.п. Іван Кобат і залишив 1,000 дол., щоб проф. Наталія Пазуняк передала до УВУ для започаткування фонду для перекладу „Історії України" проф. Полонської та інших цінних наукових видань і джерел на світові мови, бо треба, врешті, примістити науку України поруч інших культурних народів у західньому світі.

Коли „Історія" проф. Полонської виходила в світ, відомий історик проф. О.Оглоблин про неї писав: „Це блискуче завершення понад півстолітньої наукової діяльності талановитого історика... буде гарний ювілейний дарунок... українській науці..."

„Історія України" проф. Полонської починається від праісторичних часів і доходить до кінця Першої світової війни. Ця двотомна праця з 1976 року має приблизно 1200 сторінок і дає основні відомості для студіюючої молоді, педагогів та дослідників з праісторії України, що базовані на найновіших дослідах історії археології та інших наук, з нею повязаних, окремих періодів політичної історіографії українських земель, стислого огляду історії української Церкви й культури, економіки. історії українського права тощо.

Пишучи „Вступне слово" в 1976 році до II-го тому „Історії України" д-р Наталії Полонської-Василенко, ректор УВУ проф. Володимир Янів виявив надію, що „сенатові УВУ пощастить в недалекому майбутьому здійснити бажання ініціяторів видання й підготовити іншомовні переклади, необхідні в часі, коли чужі підручники змальовують українське минуле в тенденційному насвітленні. Сподіваємося, що українська спільнота допоможе скорим та масовим розповсюдженням книги у цьому важливому задумі".

Між іншим, в кінці І-го тому „Історії України" проф. Полонської в замітках „Від видавництва" згадано, що вже на початку 60-их років представники української спільноти звертались до міністерства, щоб припинити тенденційні виклади з історії України. Німецьке міністерство освіти поставилось до цієї справи прихильно й просило дати історію України німецькою мовою, чого й досі не зроблено, бо нема на це фондів. Як нам відомо, подібна ситуація існує не лише у Західній Европі, але й на американському континенті, бо історія східніх слов'ян є взагалі занедбана.

Шляхетний вчинок св.п. о. Івана Кобата, про що була мова на початку цієї статті, створив бажання заснувати Товариство для поширення української науки на Заході, щоб допомогти Українському Університетові в його теперішній особливо важливій праці. Отже, для придбання фонду для перекладів цінних творів і джерел української науки на світові мови організовано в Філядельфії згадане Товариство з таким складом Екзекутиви: голова—д-р Михайло Паламар, секретар—д-р Теодосій Онуферко, фінансовий референт—Нестор Сум. Члени Управи: проф. Володимир Карпинич, мґр Василь Колінко, проф. Наталія Пазуняк, проф. Леонід Рудницький і д-р Андрій Шуль, правний дорадник. Управа може призначити трьох членів для контрольних цілей.

Товариство ще не має „чартеру" для податкових розрахунків. Подяка за пожертви та інформації про переклади будуть подані лише в пресі. Члени Товариства працюватимуть безкорисно, щоб одержані фонди використати для перекладів, друкування та пересилки історії України до бібліотек університетів та наукових інституцій Німеччини, Австрії і Франції. Якщо українська спільнота належно та вчасно відгукнеться, то наступного року згадані переклади можуть досягти свого призначення.

Переклад на німецьку і французьку мови „Історії України" проф. Полонської можна зробити за 100,000 дол., а може ще й дещо залишиться на наступний проєкт, мабуть, англійською мовою. Згадана сума не є велика, бо складають її й поодинокі особи чи родини (а доляр тепер дорогий в Европі).

Просимо приятелів української культури морально підтримувати Товариство в пресі та пересилати пожертви (і заповіти) до українського банку—„Кредитівки" на адресу: Ukrainian Selfreliance Federal Union, 4946 N. Broad Street, Philadelphia, Pa. 19141.

Чеки слід виписувати на: Ass'n for promotion of Ukr. Science in the West, No. 5069.

Управа і Екзекутива Товариства для поширення української науки на Заході

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. інж. Романа Іванчишина

пересилаємо 50.00 долярів на ЦЕРКВУ в ЛЮРДІ.

Володимир і Христина ЗАРИЦЬКІ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

Найдорожчого, Незабутнього МУЖА, БРАТА І ЗЯТЯ

бл. п.

ІВАНА КРИСИ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в неділю, 30-го січня 1983 р., о год. 10:30 ранку в українській католицькій церкві св. Покрови Преч. Діви Марії у Бронксі, Н. Й.

Про молитви за душу Покійного просять:

дружина — ЮЛІЯ
сестра — ПАРАСЯ
брати — АНДРІЙ І СТЕФАН з дружинами
тесті — ІВАН І КАТЕРИНА КОНСТАНКЕВИЧІ

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

ЯРОСЛАВА КУЛЬЧИЦЬКОГО

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

1-го лютого 1983 року

в церквах:

св. Юра в Ню Йорку, св. о. Миколая в Чикаґо і соборі свв. Володимира і Ольги в Чикаґо.

Просимо згадати Покійного у своїх молитвах.

РОДИНА

Ділимося болючою вісткою з Побратимами, Приятелями і Знайомими, що в неділю, 16-го січня 1983 року в Чикаґо, Ілл., відійшов у Вічність на 89-му році життя

св. п. ген.-пор.

КОНСТАНТИН МАНДЗЕНКО

учасник Визвольних Змагань, громадський діяч, б. міністер Військових Справ УНР в екзилі.

ПАНАХИДА відбулася в середу, 19-го січня 1983 року, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Музики і Сина в Чикаґо, Ілл.

ПОХОРОН відбувся в четвер, 20-го січня 1983 р., о год. 8:45 ранку з заведення П. Музики до собору св. Володимира при Кортез і Оклей, а відтак на православний цвинтар у Милвокі, Вісконсин.

Дружині і Рідні глибоке співчуття від

Ресорту Військових Справ УНР в екзилі і Головної Ради Хрестів і Медалів в Чикаґо

Пластова Станиця і Пластприят в Йонкерсі, Н. Й.

подають сумну вістку, що 9-го січня 1983 року відійшов на Вічну Ватру

бл. п. ст. пл.

РОМАН ІВАНЧИШИН

Належав і перейшов всі виховні вишколи в Пластовій Станиці в Йонкерсі, Н. Й., а останньо належав до Пластового Куреня „Хмелі".

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Опечаленій Родині складаємо вислови глибокого співчуття.

Ділимося сумною вісткою, що дня 16-го січня 1983 року, на 74-му році життя, відійшов на Вічний спочинок, відомий український пекар

бл. п.

ІВАН ДИБА

залишивши в смутку:

дочок:
ЮЛІЮ, ЕЛЬФРИДУ І МАРЛІН
Внуків і Правнуків
та ближчу і дальшу Родину тут і в Україні

Покійний народився 28-го листопада 1908 року в Стрию, Україна.

Цією дорогою вся Родина складає велику подяку Тим, що прибули на похорон та висловили своє співчуття.

У глибокому смутку —

ДОЧКИ ПОКІЙНОГО

Проживши 85 років, у серпні 1982 року відійшов у Вічність

МИХАЙЛО ЖУЧЕНКО

Внук харківського правника Михайла Жученка, співзасновника НТШ у Львові та його щедрого мецената. Поховано на Криворіжжі. Панахиду відправлено в Едмонтоні (Канада) в Соборі УПЦ.

ТЕТЯНА — дружина, з дочками й родинами;
ЯРСЛАВУТИЧ — син; ВІРА — невістка
БОГДАН та ОКСАНА — внуки

Головна Управа Українського Національно-Державного Союзу в США

в глибокому смутку повідомляє своїх Членів, Прихильників, Побратимів по Зброї та все Українське Громадянство, що 17-го січня 1983 року в Ню Йорку, Н. Й., по довгій хворобі упокоївся в Бозі

Полковник Армії УНР, бл. п.

ДМИТРО БАКУМ

довголітній член УНДС, учасник Визвольних Змагань та голова Центрального Комітету вшанування пам'яті Симона Петлюри.

ПОХОРОН відбувся 22-го січня 1983 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Опечаленим Синам та їх Родинам складаємо вислови глибокого співчуття.

Ділимося сумною вісткою, що дня 23-го січня 1983 року в Чикаґо, Ілл. відійшов у Вічність

бл. п. сотник

ЛЕВ КУЛЬЧИЦЬКИЙ

довголітній співпрацівник Ресорту Військових Справ Уряду УНР і член Головної Ради Відзнак УНР.

ПОХОРОН відбувся 27-го січня 1983 р. в Чикаґо, Ілл.

Вельмишановній Дружині та Родині складаємо наші глибокі співчуття.

Ресорт Військових Справ Уряду УНР

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в неділю, 23-го січня 1983 року, на 84-му році життя відійшов у Вічність

наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.

ПРОКІП ІВЧЕНКО

В смутку залишені:

дружина — ЄВГЕНІЯ
сини:
ДЖЕЙМС з родиною
ІВАН
дочки:
ВАЛЕНТИНА ШЕПЕЛЬ з родиною
ЛЮБА РОЗ з родиною
АНАСТАСІЯ ШЕЙФЕР з родиною

ПОХОРОН відбувся 26-го січня 1983 року на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Ділимося болючою вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в неділю, 23-го січня 1983 року, в Чикаґо, Ілл., відійшов у Вічність на 65-му році життя,

наш Майдорожчий МУЖ І БАТЬКО

бл. п. сотник

ЛЕВ ДАШИНИЧ КУЛЬЧИЦЬКИЙ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться 25-го і 26-го січня 1983. ПАНАХИДА І ПАРАСТАС у похоронному заведенні Музика і Син при Чикаґо Авеню, Чикаґо, Ілл.

ПОХОРОН — 27-го січня 1983 р. з катедри св. Миколая на цвинтар св. Миколая.

У глибокому смутку:

дружина — МАРІЯ
донька — КВІТОСЛАВА
Брат і Сестра в Україні з родиною
братова — СОФІЯ з родиною
кузен — ПИЛИП КУЛЬЧИЦЬКИЙ з родиною

Виставка творів Григорія Крука в Едмонтоні

В днях від 3-го до 11-го грудня 1982 року відбулася виставка творів одного з найвидатніших українських скульпторів у діяспорі Григорія Крука, який живе і творить на протязі довгих десятиріч у Мюнхені, Західня Німеччина, і здобув европейську, а частинно й світову славу своїми творами високої якости. Виставку влаштувала Софія Скрипник, що влаштовує в Едмонтоні виставки творів наших мистців від десяти років. Це була знаменна мистецька подія, бо досі ще не було виставок української скульптури на цьому терені, зокрема творів славетного Григорія Крука.

Не зважаючи на несприятливі обставини для розвитку української скульптури в діяспорі, зокрема для практичного застосування монументальної скульптури, ця галузь образотворчости виявляється досить жваво й багатогранно. Перед ними галерія видатних наших наших скульпторів: О.Архипенко, В.Масютин, С.Литвиненко, А.Дараган, О.Лятуринська, В.Сімянцев, А.Павлось, Б.Мухин, Г.Крук, Л.Молодожанин, М. Черешньовський, М. Дзиндра, П.Капшученко, з молодших К.Мілонадіс, В. Палійчук, П.Осташ та низка інших. Більшість наших скульпторів старшої генерації вже відійшла у вічність і кожний з них вклав великі цінності в скарбницю української скульптури. До нечисленних наших живучих скульпторів старшої генерації належить Григорій Крук, один із найвидатніших і найоригінальніших наших скульпторів.

Народився „припадково" (як згадує у своїй автобіографії „Моя дорога до різьби", „Література і мистецтво" за вересень 1981) 30-го жовтня 1911 року в Братишеві біля Станиславова, Західня Україна, в сім'ї селянина-гончаря. Спочатку вчився різьби в дереві у Промисловій школі в Станиславові, а згодом у Мистецько-промисловій школі у Львові. В пошуках за мистецькою освітою доля Крука аналогічна до долі Шевченка. Коли бо сільський „Апелес", розглянувши лінії правої руки Тараса „завирокував", що з нього не буде не тільки маляра, але й швеця чи боднаря, Григорієві Круковї інструктор Промисловоі школи в Станиславові радив вчитися столярства, а другий, який же „хіромант", вчитель Мистецько - промислової школи у Львові, — йти до кравця- пришивати ґудзики.

Все ж в 1930 році Г.Крук був прийнятий до Академії Мистецтв у Кракові й студіював скульптуру та був одним з найкращих учнів проф. К.Лящки.

За допомогою відомого поета й письменника проф. Богдана Лепкого, в 1938 році Крук виїхав до Берліну, був прийнятий до Академії Мистецтв і студіював монументальну скульптуру, зокрема на відділі „Бавплястік" у проф. Альфреда Воцке. Як майже кожен український студент, Крук зазнав багато матеріяльних злиднів, на жаль, наші визначні постаті в Берліні майже не допомагали йому, а один заявив, що мистці нам непотрібні. Нам тепер треба лікарів, інженерів, навіть гандлярів, а мистецтвом будемо бавитися тоді, коли матимемо свою державу. Зате професори Крука німці, оцінивши високо його талант, щиро йому допомагали. Г.Крук закінчив свої студії в 1940 році з блискучими успіхами.

Після Другої світової війни, коли Україна опинилася під московсько-большевикою окупацією, Крук залишився в Німеччині, осів напостійно в Мюнхені і на протязі десятиріч створив сотні високомистецьких та оригінальних творів у різних матеріялах: жіночих і чоловічих постатей, груп, погруддь, портретів і масок. Особливу увагу присвятив зображенню українських селян, робітників і характеристичних типів з нижчих верств суспільности, що основані передусім на психологічному підложжі.

Творчість Григорія Крука годі підпорядкувати якомусь конкретному стилеві, бо стильові прикмети його скульптур зумовлені передусім тематикою та зовнішніми рисами даних персонажів, як також внутрішніми-духовими. Такими ж рисами позначені теж скульптури Крука — 16 експонатів на виставці в Едмонтоні, всі виконані в бронзі, що показало тільки фрагмент його багатої та різногранної творчости. Щоб дати ширший її образ, слід нам відмітити теж інші, найхарактеристичніші твори Крука. Зустрічаємо в його творах риси архаїзму, що своїм монументалізмом нагадують скульптури стародавнього Єгипту. (Анна Ярославна", „Мадонна де ла Салет"), то клясицизму й реалізму („Папа Павло VI", що за нього він отримав спеціяльну медалю, „Патріярх Йосиф", „Полк. А. Мельник", фігури й жіночі голови), з рисами імпресіонізму („Прачка", „Помивачка", „С.Гординський", Є.Цимбалістий"; зокрема глибоко психологічні „Т. Шевченко та Я.Гніздовський"). Інші твори позначені експресіонізмом („Паламар", „Селянин", присвячений В.Стефаникові, „Монах з Атосу", „Катерина", „Балерина", „Голова рабина"), що домінує в скульптурах Григорія Крука. Проте крізь елементи зганих стилів виразно пробивається його власний стиль — оригінальний і самобутній.

Стоять (зліва): І.Кейван, С.Скрипник і М.Кейван

Проте найвартісніші твори Крука ті, що він створив із власної спонуки, мавши необмежене поле для вияву своєї творчої самобутности, а це передусім селянська тематика й взагалі простолюддя. Українські селяни в творах Крука зображені якнайвірніше під зовнішнім і внутрішнім психологічним оглядами. Вони хоча вбогі й часто незугарні, духово незламні й глибоко закорінені в рідній землі (як і сам скульптор) та з безмежною тугою за нею на скитальщині. Про це вимовно говорять твори Крука на виставці в Едмонтоні, зокрема „Селянин", „Селянка", „Сім'я скитальців", „Прощання матери", „Сирота", „Жінка молиться", „Бандурист" тощо, а поза виставкою — „Сівач", „Селянин при молитві", „Водоноска", „Пастух", „Жінка на милицях" та низка інших. Деякі з них виконані грубою, а навіть брутальною ліпкою (технікою), наче рубані сокирою, проте позначені сильною динамікою та глибоким одуховленням. Деякі постаті („На снігу", „Задуманий", „Робітниця", „Жінка з торбою") викликають враження антропоморфічних створінь, проте в них шалено пульсує життя. Вони надихані чимось первісним, пралюдським, і скульптор наче демонструє, як з мертвої брили народжується життя. В творах Крука цієї категорії годі шукати естетики в клясичному розумінні. На думку скульптора, естетика ще далеко не вирішує вартости даного твору, а передусім глибока його одуховленість, оригінальність і самобутність, тобто виразну творчу ознаку мистця. Свої скульптури Крук виконує в бронзі, гіпсі й теракоті. Він упрощує їх докраю і. коцентруючись на основній ідеї, відкидає все, що несуттєве. Загально його творчість позначена монументалізмом. Завдяки цим прикметам Григорій Крук має великі успіхи на виставках найповажніших галерей Европи, Америки й Канади та досягнув майже світову славу, а на тлі українського мистецтва в діяспорі він належить до унікальних мистецьких явищ.

Якийсь час він поглиблював мистецьку освіту у Венеції, викладав скульптуру в Мюнхенській Академії Мистецтв, проте, як мистец з покликання, волів вільну й необмежену творчість. Виставка творів Григорія Крука в Едмонтоні справила на глядачів могутнє й незатерте враження.

Іван Кейван

Президент заохочує...

(Продовження зі стор. 1)

теми".

Реґен однак, уважає, що закон про самоуправу, який був схвалений ще в 1975 році, був добрим початком, але від того часу небагато зроблено, щоб перевести його в життя. Президент пропонує тепер, щоб Уряд зменшив свою опікунчу ролю у відношенні до індіян і щоб зменшилася також залежність індіян від федеральної допомоги. Він уважає, що приватна промисловість повинна бути більше заанґажована в розвитку економіки серед індіян, а вони самі повинні виказати більше ініціятиви у господарці.

На думку Президента треба конечно привернути племенам їхню самоуправу і допомогти їм вести свої власні справи нарівні стейтових і місцевих властей.

Ці думки Р. Реґена є згідні з його політикою, щоб якнайбільше справ, що їх досі ведуть федеральні агенції передати стейтовим та місцевим правлінням.

У наслідок виступу Дж. Ватта із нефортунним ствердженням, він у дні 25-го січня перепросив прилюдно індіянських провідників за своїі слова.

ДОПОВНЕННЯ

У дописі „Українсько — Американський Клюб у Пам Біч" („Свобода", ч. 7 з 13 січня ц.р.) авторка випадково пропустила серед ініціяторів-активістів — Наталку Мац, Софію Кедо і Наталку Рудко. — Ред.

Їй було б...

(Продовження зі стор. 2)

містком. Перебувала поетка у неіснуючій Волині, в світі відтворюваного на чужині дитинства, квітів, мітів, обрядовости. „Якби злетіти пташкою...туди! ... верби сережки цілувати зчаста і проковтнути одну на щастя".

Звідси такі заклинальні і для себе твердження, що „царенко-Сонечко світить для усіх"; звертання до квітів, щоб заглядали „щохвилиночки до моєї комірчинки"; порада висмикнути чаклун-траву, що з нею „стане зразу легше йти".

Позбавлена радости у власному житті, подивляла її у інших, так у статті про Олену Телігу: „Люблю в ній животворчість, чинність, відвагу, щедрість. Жити, жити, і не міняти життя за мідяки. Роздавати усміхи, розсипати усміхи, розсипати перли".

Треба, щоб було „життя сильніше смерти", але „ле б то снаги його зачерпти?", коли надію — квітку серця — стято, вона не зацвіте і чекати немає чого. Снагу знаходила у правдивості і,вірна правдивим звичаям казала спалити її тіло. Попіл передано до Бавнд-Бруку, на кладовище, де опинився по смерті дехто з її пражан, між ними Олекса Стефанович і Євген Маланюк. Але немає там сотень тих, за кого шепотіли заклинання і молитви її „сухі уста" і яким була присвята її твору: „багатьом загинулим друзям (знайомим особисто і незнайомим)".

Тринадцять років по упокоєнні Лятуринська отримує пам'ятник — книгу про неї зі збіркою її творів. Здобувши це за життя, їй би здалося, що сповнюється її мріяння:

...квітнуть дні
Без берегів мої, блакитні,
І хтось співає щось мені,
Хтось рідний і привітний.

ПОМИЛКОВЕ ТВЕРДЖЕННЯ

Автор репортажу Р.Б. про засідання Екзекутиви Комітету за Правопорядок в УККА, що відбулося 29-го листопада 1982 року, і був надрукований в „Свободі" ч. 235 з 11-го грудня м.р., інформуючи на 4-ій сторінці про поїздку до Клівленду на Дискусійний вечір д-ра Р. Барановського, подав, ...що з перебрання посту голови д-ром Б.Футесм, він різними махінаціями довів до того, що Українські З'єднані Організації Великого Клівленду (УЗО) стали відділом УККА, а мало б бути навпаки..."

Це твердження автора репортажу було виявом неопоінформованости і незнання структури організованого життя в Клівленді та висідом помилкових висновків із дискусії, яка розгорнулася після доповіді.

Правдою є, що Управа УЗО вже від 2-го лютого 1944 року виконує одночасно обов'язки Відділу УККА в Клівленді і тому носить назву „Українські З'єднані Організації" — Відділ УККА в Клівленді.

Вправді, д-р Барановський згадував у своїй доповіді про д-ра Футея, але тільки у зв'язку з його веленням XIII Конгресом, як це було широко коментоване в пресі. В жадному випадку це твердження не було виявом злої волі когось ображувати і тому автор репортажу почувається до обов'язку вибачитись за цю прикру помилку і перепросити Провід УЗО та голову д-ра Футея за цю помилку і мимоволі заподіяну кривду.

Р.Б.

Кровожадна...

(Закінчення зі стор. 2)

якого є подавати фальшиві вістки, підробляти документи, якими їхні агенти дезінформують, в першу чергу союзників ЗСА.

Автор твердить що КҐБ — це найбільша шпигунська машина в збиранні засекречених матеріялів, яку досі бачив світ. Совєтський Союз потребує КҐБ, бо без КҐБ не існував би СССР. Автор ставить питання, як народ міг стати частиною потворного апарату, організації, про яку всі знають, що вона наносить кривду населенню, і до якої ставляться з презирством у всій країні. І він дає на це відповідь, сказавши, що тут свою ролю грає страх, як і вдача людини. Він теж пише, що подібно, як університети та академії на Заході, так вищі учбові заклади в СССР рекрутують людей, щоб мати підложжя для своєї служби безпеки. Хто відмовляється — негайно стає обєктом переслідуваня кагебістів. Внутрішньо,зі своїми таборами примусової праці, обмеженим правом і доноцицтвом, КҐБ створило найбільш ефективну поліційну державу в світі. Очевидно там є розходження з боку відважних, за національністю дійсних росіян, жидів, як і деяких республік, як Україна і Грузія. Але, порівнюючи це до величини держави і її 269 мільйонів населення, то ця опозиція є — мінімальна (стор. 167).

Не дивлячись на постійне переслідування в СССР, там, у 1968-1972 роках вийшло 61 чисел двотижневика „Самвидату", який точно інформував про переслідування, арешти дисидентів та інше.

Ця публікація, крім джерельного матеріялу про дії КҐБ, має 60 світлин, на яких є ряд головачів КҐБ і їхніх агентів — англійських запроданців, які залишили свою країну — Великобританію.і поселилися у Москві на службі КҐБ і ленінського Комінтерну.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ГАФІЯ ВІНГІНСЬКА, член УНС Відд. 36-го Сестрицтва Пресвятої Богородиці в Рочестері, Н.Й., померла 22-го листопада 1982 року на 90-му році життя. Народилася в Україні а членом УНС стала в 1939 році. Залишила в смутку багато приятелів. Похорон відбувся 26-го листопада 1982 року на цвинтарі „Святого Гробу" в Рочестері, Н.Й.

Вічна Ій Пам'ять!
Марія Ковальчук, секр.

ПАВЛО ПЕТРОВСЬКИЙ, Член УНС Відд. 14-го Т-ва „Чорноморська Січ" в Ньюарк, Н.Дж., помер 23-го листопада на 72-му році життя. Нар. в квітні 1910 року в Кулачківцях, Україна. Членом УНС став 1965 року. Залишив у смутку рідню і приятелів. Похорон відбувся 27-го листопада 1982 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Брук, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
М. П.Отрок, секр.

ЮЛІЯ БЕРЕЗА, член УНС Відд. 54-го Т-ва „Січ" у Вілінгфорді, Конн., померла 25-го листопада 1982 року на 88-му році життя. Нар. 1894 року в Західній Україні. Членом УНС стала в 1939 році. Залишила в смутку Марію, Олену і Іванку. Похорон відбувся на цвинтарі св. Михаїла в Плимут, Конн.

Вічна Ій Пам'ять!
В.Добчанський, секр.

ІРЕНА ГРУБЯК, член УНС Відд. 360-го Т-ва „Пласт" в Баффало, Н.Й., померла 3-го грудня 1982 року на 55-му році життя. Членом УНС стала 1962 року. Залишила в смутку мужа Михайла, сина Данила і дочку Рому. Похорон відбувся 6-го грудня 1982 року на цвинтарі „Мт. Кальвари" в Баффало, Н.Й.

Вічна Ій Пам'ять!
Іван Гаврилюк, секр.

АННА ПИТИК, член УНС Відд. 63-го Т-ва „Січ" в Форд Сити, Па., померла 5-го грудня 1982 року на 79-му році життя. Нар. 20-го квітня 1903 року в Віндбері, Пенн. Членом УНС стала 1922 року. Залишила в смутку сина Стефана, дочок Марію Стопанчик і Стефанію Токарек і Гелен Матвійко; сестер: Емілію і Гелен; 6-ох внуків і 5-ох правнуків. Похорон відбувся 9-го грудня 1982 року на цвинтарі „Ґринвуд Меморіял Парк" в Ловер Баррел, Па.

Вічна Ій Пам'ять!
Михайло Турко, секр.

ВАСИЛЬ НАГІРНИЙ, член УНС Відд. 123-го ім. Св. Марії в Скрентоні, Па., помер 9-го грудня 1982 року на 70-му році життя. Нар. 1912 року в Джесип, Па. Членом УНС став у 1938 році. Залишив у смутку сина Володимира, 4-ох братів і 3 сестри. Похорон відбувся 23-го грудня 1982 року на цвинтарі св. Володимира в Скрентоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

МИХАЙЛИНА СТАВНИЧА, член УНС Відд. 240-го ім. Є. Коновальця в Клівленді, Огайо, померла 20-го грудня 1982 року на 90-му році життя. Нар. в 1883 році в Україні. Членом УНС стала в 1950 році. Залишила в смутку дочку Ірену Савчак з чоловіком Михайлом, внука Романа Савчака, внучку Марту Кравс з чоловіком Славком і правнучку Олесю Савчак. Похорон відбувся 23-го грудня 1982 року на цвинтарі св. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Ій Пам'ять!
Секретар.

НАДІЯ ПОДАНИЙ, член УНС Відд. 112-го Т-ва Св. Марії в Пармі, Огайо, померла 23-го грудня 1982 року на 56-му році життя. Нар. 18-го листопада 1926 року в Клівленді, Огайо. Членом УНС стала в 1945 році. Залишила в смутку мужа Юрія і синів Тереиса і Томаса. Похорон відбувся 28-го грудня 1982 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Ій Пам'ять!
Секретар.

ЮЛІЯ КОРБИЧ, член УНС Відд. 1-го ім. св. Андрія в Шамокіні, Па., померла 20-го листопада 1982 року на 73-му році життя. Нар. в Клифтоні, Н.Дж. Членом УНС стала в 1939 році. Залишила в смутку мужа Івана, 4 сестри і 3-ох братів. Похорон відбувся на цвинтарі Преображення в Шамокіні, Па.

Вічна Ій Пам'ять!
Юрій Олиняк, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 30-го СІЧНЯ 1983 р.

Клифтон, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва Українська Січ 182 Відд., о год. 2-ій по пол. в залі Української Православної Церкви, 635 Брод вул. На порядку: звіти Управи і К. Комісії та вибір нової Управи на 1983 р. Проситься чл. прибути. — Г. Клименко, секр.